СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Пам'ятайте про Україну!

РІК XCIV. Ч. 36. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 25-го ЛЮТОГО 1987 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, FEBRUARY 25, 1987 No. 36. VOL. XCIV.

Молода українська піяністка пригадує про Чорнобиль

Дарія Теліжин

Вашінгтон. — Піяністка Дарія Теліжин пригадує громадськости про трагедію Чорнобиля концертними виступами і далі розвиває свій плян дати 365 окремих концертів на протязі одного року по цілій Америці в пам'ять потерпілих від ядерної катастрофи.

В неділю, 15-го лютого 1987 року черговий концерт Д. Теліжин влаштувала Вашінгтонська Група українських професіоналістів в залі собору Пресвятої Родини.

Марта Перейма, референт спеціяльних проєктів в управі Вашінгтонської групи, діяла як імпресаріо цього концерту. Відкриваючи концерт, Ростислав Хомяк, містоголова групи, звернув увагу присутніх на те, що після ядерного вибуху в Чорнобилі, багато людей почали запитувати себе, що ми можемо в цій справі зробити? Дарія Теліжин, натомість, почала діяти, хоч вона ані не ядерний фізик, ані не лікар. Вона поставила собі за завдання пригадувати про нову трагедію України своїм талантом.

У програму вашінгтонського концерту Д. Теліжин включила твори Баха, Моцарта, Дебюссі і Ліста.

Весь дохід з концерту, практично усі гроші, які присутні зложили при вступі, бо залю парафія відступила даром, а кошти і працю для постановки концерту покрила Вашінгтонська Група, призначений на звільнений від податків Чорнобильський Освітній Трест. Фонди з цього тресту мають покрити витрати маратонського турне по Америці, що його плянує здійснити Д. Теліжин.

ОБОРОНА ВКАЗУЄ НА РОЗБІЖНОСТІ У ЗАЯВАХ ПЕРШОГО СВІДКА

П. ЕПШТАЙН КВЕСТІОНУЄ СВОЮ ВЛАСНУ ЗАЯВУ ПІСЛЯ ДРАМАТИЧНИХ СВІДЧЕНЬ НА СУДІ І. ДЕМ'ЯНЮКА

Марта Скорупська (телефоном)

Єрусалим, Ізраїль. — Перший з групи вісьмох уцілілих „професійних" свідків, як їх назвав Патрик Бюкенен, Пінхас Епштайн, був покликаний прокуратурою до свідчень проти Івана Дем'янюка тут на суді у понеділок, 23-го лютого, і зідентифікував його як „Івана з Треблінки", хоча ніхто його про це ще не питав.

П. Епштайн, польський жид, якому 62 роки, народжений в Ченстохові, перебув в Треблінці 11 місяців в 1942-43 як робітник в групі, що займалася паленням трупів. Він працював в горішній частині концтабору, як заявила прокуратура, і бачив „українських сторожів" в чорних уніформах на відміну від зелених, які носили німці. Йому вдалось втекти з табору під час повстання в серпні 1943 року і переховатись при помочі поляків, які виробили йому фальшиві документи, а факт, що він бльондин улегшив йому спасіння. Від 1948 року він проживає в Ізраїлі, служив у війську, працював на будові і кілька років тому пішов на „ранню пенсію".

На протязі сімох годин П. Епштайн розповідав про страхіття в Треблінці, про вбивства, тортури, знущання, про особливу жорстокість „українських сторожів Івана і Ніколая", відтворивши драматично і емоційно, зі сльозами в очах, образ концтабору, як це він робив кількакратно в німецьких, а відтак американських судах, включно з процесами Ф. Федоренка і І. Дем'янюка.

Багато менш переконливим виявився П. Епштайн коли оборонець І. Дем'янюка Марк О'Коннор приступив до суто емпіричних і праґматичних аспектів його свідчень.

У свідченнях у Польщі в 1960 році, П. Епштайн твердив, що Ніколай не мав чорної уніформи, що він тепер заперечує і каже, що хтось мусів пошахрувати ці свідчення, що їх він підписав.

П. Епштайн твердить тепер, що він довідався ім'я німця, який вбив його молодшого брата на станції в Треблінці („Сепп") годину після вбивства. Але на процесі Федоренка, як виказує запис свідчень, він твердив, що ім'я вбивці стало йому відомим щойно годину перед процесом.

П. Епштайн драматично заявив, що він зразу пригадав І. Дем'янюка, коли побачив як він виходив з літака рік тому в Ізраїлі. Але М. О'Коннор пригадав йому, що він бачив його багато разів на телевізії раніше, а навіть живого під час суду в Клівленді, отже тут нема великої ревеляції.

Коли П. Епштайн показав знімки Федоренка і Дем'янюка в альбомі прокуратури, частина присутніх на залі били браво, але суддя Дов Лєвін зарядив спокій, заявляючи, що „це не повинно статись в ізраїльському суді".

М. О'Коннор вказав також на деякі неточності у зізнаннях П. Епштайна на процесі в Німеччині в 1964, у Польщі і в ЗСА, твердячи, що „пам'ять емоційної людини з-перед 40 років не може бути джерелом фактів".

Заквестіонував М. О'Коннор твердження П. Епштайна, що всі сторожі в Треблінці були українцями. Чи ви знаєте українську мову, відповідь — ні, а німецьку — ні, а російську — ні. А якою мовою говорили сторожі — не знаю. То як ви можете твердити, що вони були українцями? — „Так нам старші казали".

Під кінець опитів П. Епштайн не міг точно сказати хто фактично був оператором машин — чи Іван, чи Ніколай, чи німець Шмідт. Спроба судді Лєвіна відсвіжити його пам'ять була невдалою.

На вівторок, 24-го лютого, М. О'Коннор заповів дальше перепитування цього свідка.

ГОВОРЯТЬ ПРО ВІДХІД Д. РІҐЕНА

Вашінгтон. — Засоби масової інформації, а зокрема акредитовані у Білому Домі кореспонденти, переконані, що шеф штабу Білого Дому, Доналд Ріґен, резиґнації якого вимагають багато законодавців, а також Перша Лейді Ненсі Реґен, зрезиґнує на протязі кількох наступних днів, не зважаючи на офіційне заперечення президента Роналда Реґена і його найближчих співробітників.

Д. Ріґен признався, що він відбув в цій й інших справах, довшу розмову з Президентом і що вони погодилися продовжувати розмову в цій справі після того, як назначена Р. Реґеном Комісія складе свій звіт про так звану іранську аферу, тобто про продаж зброї, амуніції і запасних частин Урядом З'єднаних Стейтів Америки для Ірану. У Вашінґтоні, політичні спостерігачі, дипломати і переважаюча більшість законодавців переконані, що з допомогою цієї модерної американської зброї, Іран має великі успіхи на фронтах проти іракських військ і тепер почав загрожувати Іракові безпосередньо своїми ракетами, підтягненими під місто Базра.

Поінформовані особи кажуть, що Д. Ріґен покищо не виявив офіційно чи він буде змагатися за свій пост другої в Білому Домі особи, чи зрезиґнує, як тільки Президент звернеться до нього в цій справі. Раніше він заявляв, що він зрезиґнує тільки на вимогу Президента і не братиме до уваги побажань інших осіб, включно з Н. Реґен.

Головний речник Білого Дому Марлін Фітсвотер, який прийшов недавно на місце Леррі Спікса заявив, що Президент покищо не звернувся до Д. Ріґена у справі резиґнації, але не треба виключати, що шеф штабу Білого Дому без спонуки зрезиґнує, як це часто буває серед співробітників Президента. На запитання кореспондентів чи Д. Ріґен також пов'язаний з іранською аферою і перекинення фондів для антикомуністичних повстанців „контрас" в Нікараґуа, Фітсвотер заперечив ці поголоски і підкреслив, що навіть у випадку резиґнації Д. Ріґена, його не будуть притягати до відповідальности чи пов'язувати з цією аферою.

Особи, які близько стоять до Першої Лейді заявили, що Н. Реґен ще в грудні ц.р., вела кампанію за звільнення Д. Ріґена, зараз таки, як тільки стало відомо про іранську аферу. З цього треба робити заключення, кажуть політичні спостерігачі, — що Д. Ріґен мусів знати про продаж зброї і фонди для „контрас", бо інакше й не могло бути. Його високе становище вимагало цього.

В СССР показують фільм про Сталіна

Вашінгтон. — В часописі „Вашінгтон Пост" появилася новинка пера Селестін Болен під заголовком „Фільм про Йосифа Сталіна вийшов у зв'язку з новою совєтською політикою культури".

Совєтські власті дали дозвіл на показ фільму „Каяття", як великий крок в напрямку культурної лібералізації. Фільм, накручений ще в 1984 році, в якому описується терор і віроломство життя під диктатурою Й. Сталіна, вже висвітлюють в Грузії і починають показувати його малим групам людей в Москві. Очікується що в наступному році фільм „Каяття" появиться на екранах кінотеатрів і стане доступний загальній публіці. Висвітлютвання цього фільму на думку знавця сталінського періоду дисидента Роя Медвєдєва, буде найбільшою подією в совєтському культурному житті принаймні на протязі десяти років. Р. Медвєдєв порівняв цей фільм із книгою Алєксандра Солженіцина „Один день в житті Івана Денісовіча", в якій описано життя в сталінських таборах примусової праці. „Але фільм цей ще більше розкриває жахіття сталінізму", — завважив Медвєдєв.

Після показу два і півгодинного фільму, директором якого є грузин Тенґіз Абуладзе, перед великою авдиторією в Центрі працівників мистецтва публіка зірвалася з місць і влаштувала овацію.

Сталінський період, — пише авторка — ще далі тримається в таємниці в Совєтському Союзі, навіть після десталінізації в кінці 1950-их років. У вступі до фільму Віктор Демін, фільмовий критик, говорить, що „Каяття" — це перше зусилля в напрямку на освітлення „болючого періоду нашої історії".

Відзначать 100-ліття з дня народження Л. Курбаса

Ню Йорк. — Цього року, 25-го лютого, припадає 100 років від дня народження видатного театрального діяча Леся Курбаса, режисера „Молодого Театру" і „Березоля" у роках 1917-33.

Для відзначення цієї великої постаті заплянувано дві конференції: у червні, в Иллинойському університеті в Урбані, під час тижня присвяченого проблемам української культури 1920-30-их років; у вересні, в Ню Йорку, спільна програма НТШ і УВАН.

У своєму календарі на 1987 рік для відмічування великих постатей світу ЮНЕСКО включило також Л. Курбаса.

Українські журналісти відвідали Святу Землю і Рим

Рим (н.н.). — З метою належної підготови і популяризації ювілейних святкувань Тисячоріччя Хрищення України влітку 1988 року, з ініціятиви подорожньої аґенції „ЛМ" в Монтреалі, відбулася поїздка групи українських журналістів і працівників радіомовлення до Риму і Святої Землі в днях 10-18-го лютого ц.р. Цю поїздку-прощу відбуто під патронатом і з участю генерального секретаря Центрального Ювілейного Комітету Української Католицької Церкви, Єпископа Михаїла Гринчишина з Парижу. В поїздці взяло участь 27 осіб, що репрезентували 12 пресових органів та кілька програм радіомовлення і телебачення в Північній Америці, в тому числі і кілька урядовців з подорожної аґенції.

Журналісти провели п'ять днів в Ізраїлі, зокрема відвідавши Єрусалим, Вифлеєм, Кумран, Єрихон, Тіберіяс, Назарет та ряд біблійних місць над Галилейським озером, зв'язаних із життям, проповідуванням і чудами Ісуса Христа. Фаховий ізраїльський провідник та студит-ієромонах Євтимій Волянський, відомий провідник українських прощ до Святої Землі, подавали цікаві і вичерпні інформації про біблейні події, історію, релігійне тло та археологічні знахідки відвідуваних місць.

На ріці Йордан українська група провела обряд Водосвяття та відновлення хресних обітів, а в неділю, 15-го лютого, на Горі Блаженств три священики з групи разом із Владикою Михаїлом відслужили Божественну Літургію. Поїздка до Святої Землі була досконало запляноване і мала не лише краєзнавче значення для репортерів, але рівнож була духовною прощею до джерел християнства, куди в минулому

(Закінчення на стор. 7)

У СВІТІ

ВИСТУПАЮЧИ НА ЖЕНЕВСЬКІЙ конференції в справі роззброєння, що відбувається під еґідою ООН, міністер закордонних справ Франції Жан Бернар Ремон заявив, що французький уряд має намір продовжити випробування нуклеарної зброї на поліґонах у південній частині Тихого океану, а також почати масове виробництво хемічної зброї. Ж. Ремон сказав, що випробування є необхідною умовою для підтримання французької ударної зброї в стані бойової готовности. Він заявив також, що перш ніж обговорювати справу про зменшення, а тим більше про ліквідацію нуклеарного арсеналу Франції, необхідно вирішити справу про обмеження відповідних арсеналів держав-надпотуг, усунути загрозу хемічного нападу і збалянсувати звичайні види зброєнь.

ОРГАН ПОЛЬСЬКОЇ об'єднаної робітничої (комуністичної) партії газета „Трибуна Люду" позитивно оцінила рішення президента Роналда Реґена відкликати економічні санкції проти Польщі, однак попередила, що цей крок може стати дійсно вагомим лише в тому випадку, якщо ЗСА припинять підтримувати профспілкове об'єднання „Солідарність". „Нормальні відносини виключають аґресивну пропаґанду і підтримку внутрішньої опозиції", — пише „Трибуна Люду". Виступаючи на варшавській телевізії, речник польського уряду Єжи Урбан заявив: „Польський уряд з задоволенням сприйняв рішення відкликати незаконні торговельні обмеження, які нанесли серйозну шкоду нашій економіці".

БОЛГАРСЬКИЙ ДЕЛЕҐАТ на нараді европейських країн совєтського бльоку, присвяченій проблемам довкілля, повідомив про катастрофічне забруднення Чорного моря, викликаного виливанням промислових відходів. Головним „постачальником бруду" є Дунай, потім йдуть Дніпро і Дністер. Свою частку в забруднення моря вносять і недавно побудовані на чорноморському узбережжі Болгарії нафтопереробні підприємства. Промислові відходи привели до зниження з чорноморської фавни майже всіх видів промислових риб, ловля яких проводилася тут всього 20 років тому.

ПРЕМ'ЄР-МІНІСТЕР Ізраїля Їцак Шамір звернувся до президента Роналда Реґена з просьбою не визнавати статусу політичних втікачів за совєтськими жидами, які приїжджають до З'єднаних Стейтів Америки, що повинно змусити їх направлятися із Совєтського Союзу лише в Ізраїль. Речник Державного департаменту Чарлз Редман заявив, однак, що вашінґтонська Адміністрація не плянує ніяких змін у своїй політиці надання політичним втікачам свободи вибору.

ТАНКОВІ І ПІХОТНІ частини сирійської армії почали операцію для встановлення контролі над мусулманськими кварталами ливанської столиці, де вже тиждень тривають бої між шіїтською міліцією Амаль, з однієї сторони, і коаліцією друзів, комуністів і палестинців з другої. Пресове аґентство Ройтерс називає чисельність сирійців приблизно 4,000 осіб. Сирійці займуть позиції аж до Сайди, що знаходиться в 25 милях на південь від ливанської столиці. Ройтерс повідомляє, однак, що південні передмістя Бейруту, де, як вважають, перебувають чужинецькі закладники, не будуть окуповані сирійськими військами.

У ЗВЕРНЕННІ ДО НАРОДУ президент Бразилії Хозе Сарней оголосив, що країна припиняє виплату відсотків на чужинецькі позики. У зв'язку з браком грошей Бразилія виплачувала останніми роками лише відсотки, але тепер відмовляється робити і це. Крайовий борг Бразилії чужинецьким банкам становить 108 більйонів долярів. З них 81 біл. дол. країна винна не державним банкам закордонних країн, а приватним, у тому числі 21 біл. американським банкам. Американські кредитори досі діставали від Бразилії кожного кварталу біля 500 міл. дол. лише самих відсотків.

В ПІВДЕННІЙ ЧАСТИНІ ЯПОНІЇ був запущений перший японський штучний сателіт МОС - 1. На ньому встановлена апаратура для фотографування земної поверхні. Японський штучний сателіт відноситься до такої ж кляси космічних об'єктів, як американські сателіти „Ландсат" і французькі СПОТ-1. Сателіт був виведений в орбіту з допомогою японської ракети.

Р. Ґепгардт почав боротьбу за Білий Дім

Сент Луїз, Мізурі. — Конґресмен Ричард Ґепгардт оголосив у понеділок, 23-го лютого, про висунення своєї кандидатури на президента. Таким чином, він став першим демократом, який офіційно заявив про намір стати президентом в результаті наступних виборів.

„За один рік вісім місяців і вісім днів, коли Америка буде вибирати наступного президента, я сподіваюся фінішувати з вашою допомогою першим!" — заявив Ґепгардт, звертаючися до своїх прихильників, і натовп вигуками схвалення зустрів його слова.

Ґепгардт виступав у приміщенні залізничної станції, недалеко від того місця, де була скромна фірма достави молока, власником якої був його батько. „Неможливо уявити собі іншу країну, де б син молочника і секретарки претендував на пост голови держави", — сказав Ґепгардт, підкресливши при цьому, що „Америка володіє величезними потенціяльними можливостями".

Не називаючи президента Роналда Реґена по імени, Ґепгартд заявив, що теперішня Адміністрація потерпіла невдачу в „захисті громадянських свобід", в „ліквідації загрози нуклеарної війни" і „порушила закон, посилаючи військову допомогу контрас".

Як тільки Ґепгардт оголосив про висунення своєї кандидатури на пост президента, противники абортів провели в Сейнт Луїсі демонстрацію і обвинуватили конґресмена в тому, що він відмовився підтримати поправку до Конституції про заборону абортів.

В АМЕРИЦІ

У ВІДПОВІДЬ ДЕРЖАВНИМ урядовцям здоров'я, які запропонували, щоб переводити перевірку усіх аплікантів подруж і пацієнтів у шпиталях, щоб переконатися чи вони не мають віруса АЙДС — урядові медичні кола з ключових стейтів і багатьох міст запротестували, кажучи, що це лише буде зайва витрата зусиль і грошей. Ролю віруса АЙДС і поборювання його поширення мають ще обговорювати на конференції у Атланті у вівторок, 24-го і середу 25-го лютого, що її влаштовує Державний центр котролі недуг.

ЯК ПОВІДОМЛЯЄ АМЕРИКАНСЬКА ПРЕСА — у неділю, 22-го лютого у Манґаттані, Н Й., померло дві видатні особи із творчого американського світу — 66-річний Дейвид Саскайнд, та на 58-му році — Енді Воргол. Дейвид Саскайнд — телевізійний продуцент і керівник програм та інтерв'ю з різними популярними особами Америки. І хоча після тридцяти років він у вересні м.р. перестав передавати свою телевізійну програму „Дейвид Саскайнд Шов" того ж року він ще випродукував дві телевізійні програми про Винстона Черчілла та Двайта Айзенгаера, як теж цього року ще мають появитися його програми про Линдона Б. Джансона і Папу Івана Павла XXIII. Д. Саскайнд був пресовим аґентом, імпресаріо, продуцентом фільмів і телевізійних програм — від клясичної драми до дискусійних розвагових програм. Випродукував він п'ять вистав на Бродвеї і за його осяги в телевізійній продукції здобув він багатократно нагороди Еммі та численні відзначення. За словами поліції, Д. Саскайнд у зв'язку з недомаганням серця у понеділок, 23-го лютого, мав прийти на перевірку до Ленокс Гай шпиталю. Помер теж Енді Воргол, основоположник мистецького напрямку Поп, малювання якого та його друки — президентів ЗСА, фільмових зірок, консервів виробництва Кембел зуп та іншого реклямного малярства здобули йому широкий розголос у мистецькому світі. У 1969 році він заснував журнал „Інтерв'ю" і в останніх роках — його особа і його праці виднілись на обгортках журналів, телевізійних реклям і в колюмнах про видатних людей. У суботу, 21-го лютого, у Нюйоркському Медичному Центрі шпиталі Корнел у Манґаттені, Н. Й., Е. Воргол перебув операцію жовчевих каменів і після неї здоровельний його стан був задовільний, але над ранком він дістав серцеву атаку і помер.

УКРАЇНЦІ В УРЯДІ КАНАДИ

Гарві Андре — міністер консумерських і корпораційних справ

Г. Андре

Оттава (С. Яворський). — Гарві Андре, міністер консумерських і корпораційних справ, є одним з найздібніших міністрів у кабінеті прем'єра Канади, Браєна Малруні. Згідно з інформаціями в англомовній пресі, прем'єр Малруні радо користується знанням і порадами міністра Андре, не лише в ділянці його міністерства, але і в багатьох інших справах, особливо пов'язаних з економікою і державною обороною Канади.

Гарві Андре народився 46 років тому в Едмонтоні. Він є українського походження, третього покоління. Його дід і баба прибули до Канади з України в 1898 році і поселилися на схід від Едмонтону, де тисячі українських піонерів отримали ділянки землі. Вищу освіту здобув Г. Андре в Едмонтоні, отримавши ступінь бакалавра наук і докторат з хемії в альбертському університеті в Едмонтоні. Ступінь маґістра наук він отримав в престижевому Інституті технології в Каліфорнії.

Міністер Андре репрезентує безперервно округу Калґарі Сентр від 1972 року коли його вперше вибрали членом федерального парляменту. Перед 1972 роком він був професором хемічної інженерії в Калґарському університеті. Цікавим є факт, що, хоч в Калґарі немає великого скупчення українців, двох послів з цього міста є українського походження: Г. Андре з Калґарі Сентр та Олександер Кіндій з Калґарі Іст.

Міністерство консумерських і корпораційних справ є важливим для усіх канадців тому, що воно реґулює ціни і якість товарів, які є доступними в Канаді для споживачів. Це міністерство також слідкує за тим, щоб не було надуживань з боку продуцентів і продавців за кошт споживачів. Перед його назначенням в червні 1986 року Г. Андре був міністром співвідповідальним за оборону Канади, а перед тим він був міністром Постачання і обслуговування. Цими днями Г. Андре отримав додатковий обов'язок міністра відповідального за поштову службу.

На питання під час інтерв'ю про те, що спонукало міністра Андре на вибір політичної кар'єри в той час, коли він міг мати велике поле до попису в індустрії або в академічному світі, він відповів, що почував себе до обов'язку як грома-

(Закінчення на стор. 7)

КОСТЮМІВКА В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — Новацтво і Пластприят місцевої Пластової Станиці запрошує усіх дітей з батьками на дитячу костюмову забаву із виведенням казки „Червона шапочка", яка відбудеться в неділю, 1-го березня ц.р., о год. 2-ій по полудні тут в залі школи св. Юра, при 215 Схід 6-та вул. Забавою провадять новацькі сестрички і братчики. Буфет у заряді членкинь Пластприяту.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (50-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Tel.: (201) 451-2200

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00 UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Скасування санкцій проти Польщі

У четвер, 18-го лютого ц.р., президент Реґен офіційно проголосив скасування залишок економічних санкцій, що їх американський Уряд наклав в реакції на запровадження у Польщі вийняткового стану тамошнім диктатором генералом Ярузельським. Президент Реґен тоді, у 1981 році, узалежнив скасування санкцій від двох головних передумов: скасування вийняткового стану, який дозволив був урядові перевести масові арешти діячів опозиційного руху, які солідаризувалися з поставленою поза законом робітничою організацією „Солідарність", — та звільнення арештованих під час вийняткового стану політичних в'язнів. Генерал Ярузельський ті обидві передумови прийняв і виконав. Вийнятковий стан відкликано і восені минулого року звільнили 250 політичних в'язнів. Це не створило ще в Польщі „відлиги", все ж створило відносини, в яких лідер забороненої „Солідарности" Лєх Валенса міг знову публічно критикувати уряд і його за це не запроторювали до в'язниці.

За коментарями американських часописів і телевізійних директорів на рішення Реґена вплинула не так візита у Вашінґтоні Ярузельського, який самою своєю фізичною появою і манерами не викликає симпатії, як інтервенція Папи Івана Павла II, до якого їздив Ярузельський, і просьба самого Валенси, з яким розмовляв заступник державного секретаря Джан Вайтгед під час своєї недавньої подорожі до Польщі. Валенса, за твердженням добре поінформованих американських кореспондентів з Польщі, вказував на неґативні наслідки американських економічних санкцій для широких кіл польського народу, а не для упривілейованої верстви комуністичної партії. Польща переживає страшну економічну кризу, як усі комуністичні країни з їхньою доктриною централізації у державних руках всієї продукції і розподілу, включно з самим Совєтським Союзом, що саме й спонукує Міхаїла Ґорбачова до „реформ" ніби по лінії західньої демократії з її свободою для приватної ініціятиви і суперництва. Єдина Східня Німеччина не має економічної кризи. Ґорбачов покищо зберігає ще власність держави над всіма варстатами праці, але дозволяє на існування малих приватних підприємств, що їх „винаймає" охочим торгівцям. Західні знавці грубо сумніваються у практичних наслідках реформ Ґорбачова, але його реформаторський почин безумовно переконав також Ярузельського, що обов'язково треба старатися за кредити у капіталістичних західніх країнах, які тих кредитів не давали — покликаючись на американські господарські санкції. Польща заборгована і немає ніяких резерв твердої валюти.

У дуже добре поінформованому щоденнику „Кріщен Саєнс Монітор" з 19-го лютого ц.р. появилася стаття, в якій висловлюється глибокий сумнів, чи скасування американських санкцій супроти Польщі принесе тій країні багато практичної користи. Названий американський часопис покликається на директора Польського американського конґресу Яна Новака, який називає скасування американських економічних санкцій „радше символічним актом". Скасування Америкою економічних санкцій, — каже Новак, — є видимим знаком для панівної в Польщі комуністичної верхівки, що Америка готова реально допомогти Польщі перемогти тамошню економічку кризу, якщо та комуністична влада піде далі по лінії прав людини — також у господарстві. Те саме мав Ярузельському сказати Папа, який напевно в першу чергу вимагав, щоб комуністична влада в Польщі не забороняла Церкві навчати дітей і молодь по лінії, яка не подобається ортодоксійним атеїстським комуністам. Комуністичний режим у Польщі не цурався навіть вбивати духовників, які явно критикували режим. Це припинилося, але режим Ярузельського рішуче вимагав, щоб Церква не тільки не критикувала режиму з проповідниць, але й відмовилась від навчальної ділянки, яка в Польщі монополем однопартійної системи.

Можливо, що Лєх Валенса каже правду, що польський нарід може більше скористати від „діялогу" між американською державною верхівкою та польськими диктаторчиками, як від твердих економічних санкцій. Чи і як скасування американських економічних санкцій відіб'ється на внутрішній ситуації в Польщі — покаже недалека майбутність.

Ольга Кузьмович

ДРАМА З ТРАГЕДІЇ

Трагедія нуклеарного вибуху, що сколихнула цілим світом в Чорнобилі, це не лише постійне джерело журналістичних статтей, наукових розвідок, конференцій, але вона стає тепер також темою повістей, а передусім драматичних творів.

Ось ще свіжа із друкарської фарби перед нами книжка-фікція Юлії Вознесенської, російської письменниці, що виїхала із СССР у 1980 році та живе у Західній Німеччині. Книжка, в якій авторка часто-густо наводить із совєтської преси про перебіг чорнобильської трагедії, має приманливу обкладинку та таку ж назву „Звізда Чорнобиля" і написана вона російською мовою.

Книжка, герої якої видумані, але правдоподібні, створена може із справжнім переконанням але напевно також із думкою доброго заробітку, бож Чорнобиль своїм жахіттям, це першого порядку світова сенсація. Напевно саме ця сенсація, що її приносить кожна потрясаюча трагедія є причиною того, що в ЗСА тепер є ряд кращих чи гірших письменників, які взялися писати драми на тему квітневих подій в Україні.

Читаємо в статті польського драматурга Януша Ґловацького у „Ню Йорку Таймсі" з датою 15-го лютого ц. р., де він розповідає про свою Одиссею від Варшави до Бродвею і при цьому цитує свою розмову із відомим театральним аґентом. Коли Я. Ґловацький пропонує що напише драму про Чорнобиль, аґент відмахується рукою, що це вже запізно і каже: „В цій хвилині мені відомо, що в самому Ню Йорку є 48 письменників-сценаристів, які пишуть тексти п'єс чи сценарії про Чорнобиль"...

Скільки із них ми побачимо і де — покаже майбутнє. Але постійне дальше зацікавлення нуклеарним вибухом, у якому потерпіло найбільше населення України і бажання його здраматизувати має на Заході безумовно дуже різні причини і ніяк не альтруїстичні.

Цікаво однак, що в СССР появилася також уже п'єса на цю трагічну тему і її поява зв'язана із дуже дивними та незвичними обставинами. П'єсу написав не драматург, а журналіст Владімір Ґубарєв і має вона назву „Саркофаг". Він один із редакторів технічного відділу „Правди", а його драма про Чорнобиль появилася у літературному місячнику „Знамя", хоча вже від 12 років в ньому не друкували цілого тексту драматичного твору. В „Літературной газете" появилася відтак дивна рецензія, в якій менше обговорення драми, а більше цитатів із дискусії, що її автор провадив на тему своєї праці із вибраними дискутантами.

Як, однак, В. Ґубарєв представляє у своїй п'єсі трагедію Чорнобиля? Ціла драма відбувається в спеціяльній лікарні для пошкоджених радіацією пацієнтів. Спершу у клініці лише один хворий, який по п'яному проковтнув кусок плютонія і лікарі втримують його вже 487 днів різними операціями при житті. Пацієнт називається символічно „Крілик", а після майже повного вилікування перезиває себе на „Безсмертного". В лікарні три медсестри, що також мають символічні імена Віри, Надежди і Любови, але Надежда скоро покидає працю, саме коли лікарня заповнюється пораженими в нуклеарній катастрофі у Чорнобилі хворими. Персонажі дуже різні: є злодійчук, стара безпомічна жінка, член пожежної сторожі, машиніст, фізик спеціяліст від вимірювання насичення радіяції, директор нуклеарної станції, генерал і його водій авта. Опісля появляється ще прокурор, завданням якого є переводити слідство, як ця нуклеарна катастрофа притрапилася. Але саме питання як прийшло до трагедії в Чорнобилі є темою розмов і міркувань всіх дієвих осіб. Із усіх діялогів стає ясним, що на кожному кроці були недотягнення і брак відповідальности. Ось спеціяліст від вимірювання радіяції ясно каже, що його апарати перестарілі та могли вказати лише висоту 100 рентгенів, а справді радіяція була принаймні шість разів сильніша. Директор нуклеарної станції признається, що після вибуху перше евакував свою родину, а щойно опісля думав про інших. І так кожний б'ється в груди і навіть прокурор признається, що урядові чинники задовго вирішували чи мають вивезти із небезпечної зони ціле населення.

У п'єсі позитивно представлені автором лише ті особи, які не мають ніякої відповідальности і не мусять нічого рішати. Отже в загальному із перебігу драми видно, що совєтський журналіст не хоче ставити під суд саме існування і використовування нуклеарної енерґії, а лише людей, які безвідповідально з нею поводяться. Тому він саме і висовує ще одну постать, професора медицини Піцину, яка має своїм беззастережним знанням показати, що стан інформації про діяння радіяції на людей стоїть у СССР вище, як в ЗСА. Цю вищість автор добре підкреслює у конфронтації із американським лікарем (в п'єсі під прізвищем Кайль), де він вчиться від совєтської лікарки, а не вона від нього. Але д-р Кайль може здобути серце всіх совєтських глядачів, коли він при кінці драми обіцяє включитися в Америці у акцію проти атомового зброєння, бо це „була б загибель для всіх". А герой драми Крілик-Безсмертний стверджує що це був би колективний, міжпланетний саркофаг". Саме, однак, закінчення драми знову звертається у напрямі покарання безвідповідальних чинників, які спричинили катастрофу. Вилікува-

(Закінчення на стор. 8)

Хведь Прочуханець

Питання чаю в алькоголізмі

Чи чай має якесь відношення до горілки? Очевидно, так. Адже і чай, і горілка належать до групи плинів, що їх під оглядом споживацьким, зараховуємо до напитків. Правда, не всі. Знаю таких, що чаю ніколи не назвуть напитком, а з другого боку можна зустріти й таких, оригіналів, що в такий же непривітний спосіб ставляться до спиртного. Серед них найбільше тих, які самі вже не можуть пити.

До таких теоретичних міркувань надхнув мене заступник міністра внутрішніх справ Української ССР, генерал ляйтенант Дургинець, а точніше — його недавній виступ по московському радіо, коли то він розповів про широкий розмах антиалькогольної кампанії на Україні. Він заявив, що лише за два роки на Україні добровільно здано 450,000, тобто 450,000 самогонних апаратів.

А не зважаючи на те віце, а по-тутешньому вайсміністер не міг похвалитися, що пияцтво на Україні перестало бути вже суспільною болячкою. Отже, коли прийняти за правду, що соціялістична батьківщина вже не розпиває трудящих, а навпаки, бореться з алькоголізмом, тоді постає саме собою зрозуміле питання: а чому то цих наступних 450,000 приватних фабрикантів самогону не здало добровільно свого приладдя? Чи ж би у них були такі низькі оцінки з політграмоти? А може вони більш ревні читачі вітчизняних газет і з них вже вичитали, що заноситься на дозвіл відкривати малі приватні підприємства? Отже, думають вони собі: почекаймо, може й нас підведуть під той закон і дозволять відкрити те, що стільки років треба було вміло прикривати.

Думаю, що справа та більш складна і вона виходить поза межі діяльности генерала-ляйтенанта.

Як знаємо, соціялістична економіка має вищість над капіталістичною в тому, що в ній завжди чогось не вистачає. То ще добре, коли не вистачає чогось одного. Найчастіше, однак, вищість та проявляється у більш різких формах. Останнім часом, наприклад, не можна купити чаю. Яка того причина, де його шукати? Шерлок Голмс шукав би ії, мабуть, або в продукції, або в розподілі чаю. Так, але Шерлок Голмс жив в Англії, та ще в минулому столітті. Тоді все було простіше і може навіть більш логічне.

У країні реального соціялізму такий реальний економічний недолік пояснили менш реально, але для впертого навіть переконливо. У всьому винні алькоголіки, а точніше — навернені алькоголіки, яких ще не перестало тягнути до чогось міцнішого. От, вони й перекинулися на пиття чаю потрійної кріпкости. Неважко догадатися, що таким робом пожиття чаю у деяких колах зросло втричі, і це некорисно відбилося на інших колах. І в цей спосіб досягнення міністерства внутрішніх справ перетворилося у нещастя для міністерства внутрішньої торгівлі. В цьому саме, заключається перша засада марксистської діялектики — зв'язок і співзалежність явищ.

На минулих етапах розвитку країни напевно знайдено б інші, більш переконливі причини, наприклад: виступило збільшення споживття внаслідок зросту народного добробуту. Але сьогодні, в епоху „гласности", ще не придумали відповідно влучних діялектичних пояснень і вибрали найпростіше — Винна чайова промисловість, яка не наздоганяє попиту. Видно деяких руководящих товаришів чайової промисловости плянується здійняти з постів, щоб зробити місце для інших.

Але обвинувачування чайової промисловости, на мій смак, безпідставне. Звідки бо ця галузь продукції могла знати, що генерал-ляйтенант буде мати так блискучі досягнення на протиалькогольному фронті, якщо досі на тому ж фронті були тільки одні поразки. І подруге, як чайова промисловість могла здогадатися, що потрійний чай може статися ерзацом алькоголю замість дотепер народом вживаних середників.

Я вважаю, що головна провина лежить по стороні генерала-ляйтенанта. Він, як представник ресорту внутрішніх справ повинен знати що таке рецедива і що вона у алькоголіків також виступає. Отож коли добровільці здемонтували 450,000 приватних горілчаних заводів, а Ґорбачов заатакував алькоголіків по державній лінії, то вони, як народ винахідливий, не могли не винайти якоїсь підмінки, і винайшли чай, який можна пити безкарно.

А чайову промисловість треба оцінити по справедливості, бо вона робить, що може. Вона вже почала виробництво суроґатів чаю, а крім того до чайного листя будуть додавати різні трави і в цей спосіб, мабуть, піднесуть якість чаю, його сорт, а тим самим і ціну.

І тут, мабуть, треба шукати розв'язки загадки, яка виринула на початку цієї розвідки: чому не знайшлося наступних 1450,000 добровільців готових здати свої апарати. Справа проста. Міліція дістала приказ не вимушувати більше від нікого добровільно здавати свої самогонні прилади, аж до часу коли суроґатів чаю буде вдосталь. Бо уявімо собі наскільки тоді зріс би попит на чай!

Питання тільки, чи підмінки чаю приймуть також як підмінки алькоголю і хто тоді буде винуватий коли не приймуться: чайова промисловість, чи генерал ляйтенант? Бо хіба не алькоголіки; вони ніколи не почуваються до вини.

Володимир Жила

У ПОШУКАХ ІСТОРИЧНОЇ ПРАВДИ

(До 120-річчя з дня народження М. Грушевського)

Любомир Винар, „Автобіографія Михайла Грушевського з 1926 року". Серія: Грушевськіяна, ч. 2 (Ню Йорк-Мюнхен-Торонто: Українське Історичне Товариство, 1981), 48 сторінок.

Історія як наука збагачується не лише припливом молодих свіжих сил, а й поглибленим вивченням творчости вже відомих істориків. У зв'язку з цим Любомир Винар, історик, педагог і бібліограф, заснував 1974 року нове серійне видання Українського Історичного Товариства (УІТ) — Грушевськіяну. В цьому виданні він запланував передруковувати й вивчати рідкісні праці Михайла Грушевського, що мають безпосереднє відношення до його діяльности й творчости.

Рецензоване видання складається з трьох частин: (1) Михайло Грушевський, „Автобіографія" (Київ, 1926), за редакцією Л. Винара, (2) Л. Винар, „Автобіографія М. Грушевського з 1926 року", (3) Михайло Грушевський, „Як я був колись белетристом" (додаток). „Автобіографію М. Грушевського" передруковано з першотвору, що появився в Києві, як рукопис, з нагоди 60-річчя з дня народження й 40-річчя наукової праці без змін, зберігаючи правопис автора.

До „Автобіографії М. Грушевського" дослідник додав 55 приміток, показавшись глибоким знавцем і чутливим інтерпретатором життя й творчости визначного історика. Тут майже кожна важливіша дата, географічне місце, особа, чи обставина всебічно роз'яснені з оригінальними висновками. Хочеться звернути увагу на особливо цікаві, з нашого погляду, місця. Пишучи, наприклад, про другий археологічний з'їзд, що відбувся в Києві 1899 року, Л. Винар відзначає, що на цей з'їзд запрошено членів НТШ з науковими доповідями. М. Грушевський, як голова Товариства, зайняв принципове становище відносно допущення української мови на даному з'їзді. Вимоги Грушевського і НТШ викликали гостру дискусію в Росії, внаслідок якої російське міністерство освіти погодилося на допущення української мови, але з вимогою, щоб українські доповіді не читалися на загальних засіданнях, а на спеціяльних, на яких могло б бути найбільше 25 слухачів. На такі вимоги НТШ не погодилося і Грушевський вирішив видати окремі томи „Записок НТШ" з доповідями членів Товариства, призначених на київський археологічний з'їзд. Це рішення Грушевського і НТШ наглядно показало на міжнародному форумі, що українці твердо стоять за права української мови, як рівноправної з іншими слов'янськими мовами. У справах самобутности рідної мови і культури Грушевський не йшов на жадні компроміси" (прим. 33, стор. 20). Дослідник робить також цікаві спостереження над діяльністю М. Грушевського у Петербурзі, що насвітлена у спогадах О. Лотоцького й Дмитра Дорошенка. Однак, коли він бачить, що він не всилі ґрунтовно роз'яснити, наприклад, діяльність М. Грушевського на форумі Української Парляментарної Громади, то він зовсім щиро пише, що ця справа „вимагає окремого дослідження". Подібну фразу можна зустріти також в інших місцях книги. У своїх примітках Л. Винар вводить у науковий обіг багато нових і маловідомих фактів, широко залучає архівні матеріяли. Це дає йому змогу по-своєму розглянути окремі справи й глибше проаналізувати найосновніші факти з життя і діяльности М. Грушевського.

Значний інтерес викликає також стаття Л. Винара „Автобіографія Михайла Грушевського з 1926 року". Стаття написана розсудливо й наштовхує на роздуми. Тут можна знайти також цікавий і свіжий матеріял. Жаль, що дослідник не розробив докладніше причин, чому Грушевський повернувся в Україну. Те, що Грушевський був істориком і політиком випливало безпосередньо з його життя й його людської природи. Я повністю погоджуюсь з дослідником, що, „маючи в Україні численних політичних однодумців — членів Української Партії Соціялістів-Революціонерів (УП СР), Грушевський числив на леґалізацію даної партії в совєтській Україні, яка, на його думку, мала змогу очолити політичний сектор українського життя" (стор. 36). Як видко з цієї статті джерела до біографії М. Грушевського таки нечисленні й доволі скупі. Проте їх можна ще доповнити деякими статтями історика, а також його листуванням. Про це досить обширно пише сам Л. Винар в праці „Молодість Михайла Грушевського" (1967).

Не абияке значення для нашої теми має також автобіографічний нарис М. Грушевського „Як я був колись белетристом". Він поширює джерельну базу, висвітлює постать Грушевського, який вже в молодому віці „писав як український патріот і противник насильства й експлуатації колоніяльних народів так званими висококультурними" (стор. 44).

У цілому ж це добра книжка про Михайла Грушевського, в якій каліфіковано розглядається його життя й діяльність. Буває, що автор надто суворий в оцінці деяких фактів, але цього вимагає його метода й загальне наставлення як науковця. У книзі завжди є посилання на джерела й тому немає фактичних неточностей і помилок. Бібліографія автора включає джерельний матеріял до наших днів.

У книзі є деякі дрібні друкарські помилки. Отже, книжка Любомира Винара, „Автобіографія Михайла Грушевського з 1926 року" є позитивним набутком нашої історичної науки в пошуках історичної правди.

Автор створив цікаве й потрібне видання. А якщо й не вичерпав поставленої проблеми до кінця, то тому, що зробити це одному дослідникові, мабуть, не під силу. Книгу рекомендуємо студентам і дослідникам історії та тим з наших читачів, хто цікавиться історією.

Теодозія Кічоровська

ПРО ІНСТИТУТ СВ. СОФІЇ У ВАШІНҐТОНІ

II.

Тут насуваються деякі думки на марґінесі дискусії на телевізії 24-го вересня 1986 року над фільмом „Жнива розпачу". Дискутант Гаррісон Солсбері твердив, що Київ це колиска російської культури, російської Церкви і т.п. Чи не було б для нас дещо легше давати собі раду з такими твердженнями якби ми прийняли терміни суґеровані о. Мончаком. На доцільність цього якось досі не звернулось належної уваги, хоч думки о. д-ра Мончака були вже висловлені і в доповідях, і в статті „1000-ліття Суверенної Київської Церкви" („Наша Мета" ч. 46, 9-го листопада 1985, ч. 47, 16-го листопада і ч. 48, 23-го листопада 1985 р.).

(Під час коли ще допускаємим є „Тисячоліття Християнства", то зовсім невмісним „Тисячоліття Хрищення", абстрагуючи вже від мовної дискутії, яка розгорілась над тим останнім словом. Чи можна довгий удуховлений процес християнізації цілого народу звести до упрощеного образу, до одного масового хрищення?)

Отець д-р Алексіс Флоріді в своїй драматичній доповіді звернув увагу на сучасну ситуацію УКЦеркви і її взаємини з Ватиканом та на труднощі з тими членами Ватиканської Курії, які ідуть по лінії московського патріярхату у відношенні до УКЦеркви.

Треба підкреслити зацікавлення і увагу наших англомовних гостей. Це показалося в дискусії, в якій забирали голос досі необзнайомлені, але зацікавлені темами доповідей представники преси („Вашінґтон Інквайрер"), члени державних аґенцій та етнічних груп. Кореспондент католицького аґентства головно зацікавився доповіддю о. д-ра Мончака.

З обома імпрезами було получено прийняття тих учасників перед і по програмі і це створює приємну товариську атмосферу та затіснення взаємин.

Однак кожноденним зайняттям працівників інституту є не товариські зустрічі, але зусилля, що коштують багато часу і через те досить невдячні у вислідах.

Підставовою працею є вишукування матеріялів, що відносяться до Української Церкви, головно через слідкування за періодичними виданнями, реґулярне відвідування Конґресової бібліотеки в тій же цілі, копіювання знайдених матеріялів, каталогування та розподілювання їх по відповідних течках. Цю працю доручено авторці, колишній працівниці Конґресової бібліотеки.

В процесі каталоґування за підставу береться засади прийняті в Конґресовій бібліотеці, змодифіковані та примінені до потреб інституту. Течки є позначені гаслами, формованими за змістом, як і в Конґресовій бібліотеці. Картковий каталог зорганізований також на взір цієї бібліотеки. Наступним кроком до модернізації системи впорядкування матеріялів було б вживання компютора, але це вже пісня дальшої майбутности.

Щоби мати уявлення про роди зібраних матеріялів, назву кілька категорій: матеріяли, що відносяться до Української Католицької Церкви, Української Православної Церкви, Української Баптистської Церкви, біографії членів церковних ієрархій, ліквідованих совєтським режимом, єпископів діючих на місцях поселень, матеріяли що відносяться до важливих подій в Українській Церкві, церковна архітектура, іконографія, церковна вишивка, маріологія, Тисячоліття Християнства в Україні, підготова святкувань і т.п.

Впродовж цілого 1985 року інститут затруднював на повний час Марка Левицького, який помагав в адміністрації Дому Св. Софії та у всіх аспектах праці інституту. З кінцем 1985 року М. Левицький відійшов в цілі закінчення своїх університетських студій. На його місце прийшов Андрій Татарин, який однак зайнятий працею і студіями права, тож міг посвятити інститутові тільки дуже обмежену кількість годин. На початку 1987 року інститут заанґажував на повний час молодого українця з Англії, Маркіяна Білинського.

З інститутом пов'язаний також інформативний бюлетень видаваний у Філядельфії англійською мовою п.н. „Religious Rights". Перше число появилося в травні 1985 року заходом редакційної колеґії, під проводом проф. Л. Рудницького в такому складі: Катерина Рудницька, Юрій Горацький, Левко Левицький який співпрацював з редаґуванням, як автор статті, перекладач (вірш Стуса). Всі присутні на інавґурації одержали це багате на інформації про Українську Церкву число. Друге число, головно присвячене темі львівського псевдосиноду в 1946 році, роздано учасникам на конференції 15-го травня 1986 року.

Після закінчення вступної фази організування інститут став на добрій дорозі до дальшого розвитку. Потрібно більше сил і дальшого солідного вкладу праці, щоб з овочів цієї праці почала користати УКЦерква.

ПРОТОКОЛ
31-ої ЗВИЧАЙНОЇ КОНВЕНЦІЇ
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЯКА ВІДБУЛАСЯ В ГОТЕЛІ ГАЄТ-РІДЖЕНСІ В ДІРБОРН, МИШ. В ДНЯХ ВІД 26-го до 30-го ТРАВНЯ 1986 РОКУ

(9)

Звіт головного радного Василя Дідюка

На 30-ій Конвенції Українського Народного Союзу в Рочестері, вже п'ятий з черги раз, було обрано мене членом Головного Уряду УНС, головним радним. Доцінюючи з подякою виявлене до мене довір'я, я прийняв вибір та в міру всіх можливостей старався якнайкраще виконувати свої обов'язки.

Чотири роки праці на будь-якому відтинку суспільно-громадського життя, а до того не все в найкращих його обставинах, це доволі, здавалось би довгий проміжок часу, хоч він із швидкістю наймодернішого джетового літака втікає.

Звітуючи за пророблену працю і діяльність перед таким світлим збором, так і хочеться з гордістю й захопленням сказати „Слава і честь Батькам-Піонерам нашим!", що тому 92 роки у тяжких еміграційних обставинах спромоглися створити так велике діло, ім'я якому Український Народний Союз, а на його „сторожі" поставили Великого Кобзаря України Тараса Шевченка з його „словом", що у 125-річчя його смерти відбуваємо цю нашу 31-шу з черги Конвенцію. Тож не забудьмо „спом'янути його не злим тихим словом", бо він і дальше кличе нас „Обніміте брати мої, найменшого брата!" Іншими словами Т. Шевченко закликає і просить нас: Єднайтеся, братайтеся! Спільними силами і братньою любов'ю допомагайте один другому у змаганні за велику і святу мету українського народу, що „У своїй хаті своя правда і сила і воля".

Тому добре подумаймо і застановімось та зробім такі висновки і рішення, які ще більше й краще сприятимуть дальшому ростові і розвиткові нашої установи в Америці і Канаді.

Коли я говорю про розвиток, то не маю на думці тільки розвиток матеріяльний, бо хоч він у наших часах і обставинах є дуже важливим, то все ж таки вартості моральні, національні і братські ставлю на першому місці. Бо коли вони будуть заховані, то вартості матеріяльного порядку будуть легше приходити. Тому зміцнім наш УНС сильним братерським вузлом спільної праці й любови, бо тільки в єдності ми ще більше зростемо, станемо сильніші, а в наші ряди напевно прийдуть і ті, які ще сьогодні є поза нами, і ті, що мають прийти нам на зміну. Побіч матеріяльного росту і сили, зростаймо в братерстві, пам'ятаючи, що ми діти українського народу, без огляду, коли ми до Америки чи Канади приїхали, та до якої належимо ми церкви чи організації.

Моя союзова праця

До статутом визначених обов'язків головного радного УНС доходить ще цілий ряд обов'язків т. зв. „звичаєвих", які постають з місцевих обставин чи потреб. В Канаді, а зокрема в самому Торонто, тому, що там не було постійного, якогось центру, саме життя творило у відношенні до членів Головного Уряду УНС такі потреби.

На протязі чотирьох років я брав участь у трьох річних нарадах Головного Уряду УНС, звітував за свою працю та працював у кількох комісіях. З подібними завданнями я брав участь на останній 30-ій Конвенції в Рочестері. Брав участь у двох надзвичайних засіданнях Головного Уряду УНС, скликаних у біжучих важливих справах. Тісно співпрацюючи з відділами і Окружним Комітетом Торонтонської Округи брав дев'ять разів участь у організаційних і річних зборах, якими проводив і часто давав ініціятиву і поради у праці секретарів. Був учасником 12 засідань Канадського Представництва, на якому обговорювались союзові справи та праця УНС в Канаді. Три рази репрезентував УНС на доручення Головного Екзекутивного Комітету на зборах відділів, чи на похоронах наших визначних секретарів.

Коли тому 21 рік я активно включився в працю УНС, то тільки тому, що був переконаний, що УНС — це дійсно „твердиня" українського духа, яка з тяжких піонерських часів згуртувала у своїх рядах тисячі людей українського роду. Таке наставлення дало мені поштовх повністю пірнути у працю УНС, з якої виросло 18 нових відділів на просторах Канади, з яких першим був Відділ 407-ий на сході Канади, а першим і довголітнім секретарем був В. Шаран, теперішній голова Торонтонської Округи. В цьому році Відділ 407-ий буде обходити своє 20-річчя. На протязі повних десятьох років, як обласний організатор „переорав" широкі лани-степи Канади і частинно Америки. Сотні зборів, зустрічей, відвідин визначних і впливових громадських і державних діячів, організаційні кампанії в Канаді і Америці, курси окремих округ чи навіть відділів, підшукування нових секретарів і їх вишкіл, сотні доповідей, до писів до „Свободи" і іншої української преси, телефони, листи, побажання і т. п. так зв'язали мене з українською союзовою громадою в Канаді, що тепер чи я хочу, чи ні, сотки тих моїх колишніх приятелів і членів яких я вписав до УНС дуже часто з різними союзовими потребами звертаються до мене як до головного радного, так, як вони часто кажуть, того, що нас „втягнув до УНС".

На протязі чотирьох років такі зв'язки були безперервними, а тимбільше, що Організаційний Відділ подає мій телефон і адресу на місцевих українських радіомовленнях, з закликом „у справах УНС" звертатися до головного радного. Ще більше зміцнилися і збільшилися ті зв'язки, коли у вічність відійшов сл. п. Богдан Зорич, визначний союзовець і керівник канцелярії (чіф ейджент).

Економічно-господарські обставини, конкуренція приватних асекураційних компаній, брак організатора і молодих активних секретарів та інші обставини не дуже сприяли організаційній ділянці. Мною зорганізовано 42 члени на вищі суми забезпечення. Союзовцям Канади прикро, що не змогли ми виконати нашої організаційної квоти, хоч ми робили всі старання. Дуже відбилось на числі зорганізованих членів хвороби кількох секретарів, а між ними довголітнього і активного організатора сл. п. Якова Бурія, який відійшов у вічність. Його багатолюдний похорон проходив як похорон „визначного союзовця". Стоїмо перед проблемою підшукання молодих секретарів.

Безперечно, що до моєї союзової праці не буду додавати мою активність в суспільно-громадській праці, яка часто зазублювалась із союзівкою. Часто треба було пропагувати УНС і його працю та користі для української спільноти і народу, а часом треба було його обороняти. Вичислити всі відвідини секретарів, їхні телефонічні чи листовні запитаня було б дуже тяжко. Їх було багато. Але виконував я їх з повною сатисфакцією, в переконанні, що допомагаю своїм приятелям і співпрацівникам того часу, коли я стрічався з ними постійно. Ті часи згадую якнайкраще. Шкода, що досі не появилася вже давно запланована історія Українського Народного Союзу в Канаді, у якій було б показано ту велетенську працю, яку зробили ті які вже відійшли у вічність, а приклад з неї брали б ті, що її продовжують.

доби, яка не толерує застою або повільної дії, спонукає нас призадуматись увести основні зміни в організаційній ділянці. Зміцнити братерський дух і співпрацю. Бо кому власне мають служити наші надбання?

Вони мають служити нашим членам, нашій спільноті, тому, як передше, так і сьогодні перед нашими очима особливо гостро на всю ширінь виринає проблема дальшого росту Українського Народного Союзу.

В часі коли український народ на своїй рідній землі у тяжких і невідрадних обставинах бореться за своє „бути чи ні", коли над світом висить марево страхіття грядущої війни, коли і тут у вільному світі ворог старається очорнювати добре ім'я української людини, ми не можемо дозволити собі бути не тільки байдужими, або ще гірше, втікати від дійсности.

Сподіваюся, що ця наша 31-ша Конвенція належно обміркує всі ділянки праці нашої братської установи, та винесе такі рішення й постанови, які будуть на потребу дальшого росту УНС в Америці і Канаді.

Закінчення

Кінчаю свій звіт, дякую всім за співпрацю на протязі цих чотирьох років, не подаю якихось конкретних пропозицій, бо переконаний, що можна буде їх подавати на нашій Конвенції з ціллю їх обговорити та знайти способи як найкраще вийти із застою. Правильне вичуття сучасної

Звіт головного радного Василя Пастушка

It is a distinct privilege and honor, to submit my fourth annual report on activities, thoughts, suggestions and observations as a Supreme Advisor of the Ukrainian National Association, and other Ukrainian-American, and Civic activities.

Since this is the last year of my first term as a Supreme Advisor, please accept my warmest and sincere appreciation to all of the Delegates of the 30th Convention, who by their vote, elected me a Supreme Advisor, and gave me the opportunity and privilege to learn in depth about our great Fraternal UNA. During these past four years, I was afforded the privilege and experience of working with the dedicated Supreme Officers, Supreme Auditors, Supreme Advisors, Branch Officers, Secretaries, District Committees, and UNA Members, for whom I have developed a warm and sincere relationship, for their dedication in serving the UNA, and through it our Ukrainian-American Community.

The bedrock foundation of the UNA are our hard working and dedicated Branch Secretaries and Officers.

This report would not be complete if recognition was not given to the exemplary dedication and accomplishments of the UNA through its Supreme President John O. Flis, Supreme Secretary Walter Sochan, Supreme Treasurer Ulana Diachuk, Supreme Organizer Stefan Hawrysz, my Fellow Supreme Advisors, Auditors, UNA Philadelphia District Committee, and the various Branch Officers and Secretaries. It also was a pleasure to work with our Supreme Vice President Dr. Myron B. Kuropas, and Supreme Vice President for Canada Senator Paul Yuzyk, and Supreme Vice Presidentess Gloria Paschen.

The entire Supreme Assembly met one or more times throughout the year, and the Supreme Advisors were able to give their input for the good and welfare of the UNA.

The Supreme Officers and Supreme Assembly, under the guidance of Supreme President Flis, are to be congratulated on their foresight on the purchasing and installation of modern computers in the Jersey City Offices, making capital improvements to Soyuzivka such as the "Gazebo", new furniture, but most important the foresight in purchasing additional land adjacent to Soyuzivka on Foordmore Road for development of Senior Citizen Housing, and the building of ten new units for Senior Citizens. This accomplishment for Senior Citizens fulfills one of the aims of the UNA and direction of past UNA conventions.

In this report, I wish to thank Supreme President John Flis, Supreme Secretary Walter Sochan, Supreme Treasurer Ulana Diachuk, for their cooperation through the year.

I learned much about the UNA by serving on the Financial, Scholarship, and Organizational Committees, and gained invaluable insight on the working of the UNA and about its views for the present and future.

Particularly, I single out my mentor, Supreme Organizer Stefan Hawrysz, who is endowed like an encyclopedia by his knowledge of the UNA and its membership. Mr. Hawrysz was always available to help and guide in the field of organizing new members.

Throughout the past years, I was favored with exemplary cooperation on press coverage on various Ukrainian-American Community events through the kind offices of Editor Zenon Snylyk of Svoboda, and Roma Hadzewycz of The Ukrainian Weekly.

I organized the following members in Branch #231:

a. 1981	21 members
b. 1982	51 members
c. 1983	104 members
d. 1984	112 members
e. 1985	69 members
f. 1986 as of 4/1/86	15 members
Total	372 members

Through organization efforts since my election as President of Branch #231 on February 22, 1981, Branch #231 went from 81 members or 26th place in the Philadelphia District of 40 Branches, to 5th place in 1986 with 372 members. These 372 members represent the States of Pennsylvania, Delaware, New Jersey, Massachusetts, Illinois, Texas, Florida, Maryland, Connecticut, California, Louisiana, Nevada, New York, and also Toronto and Ottawa Canada.

During these past four years, I have worked diligently for the UNA in the following aspects:

a. Organized 372 members
b. Attended Annual and Special Organizational meetings of the Philadelphia District
c. Attended Annual and Special Meetings of Supreme Assembly
d. Furnished periodic current mortgage interest rates to the UNA
e. Served on Finance, Scholarship, and Organization UNA Committees
f. Branch #231 President 1981 to present date
g. Re-organized Branch #247 of Wilmington, Delaware
h. Represented UNA at various affairs by request of the Supreme President

Civic and Church activities:

a. Member of the Metropolitan Council of the Ukrainian Orthodox Church of the USA (1981 to the present)
b. Executive Board Member of National Committee to Commemorate Millennium of Christianity in Ukraine
c. Member of Development Committee for Manor Junior College
d. For over twenty years organized Ukrainian Independence Day Ceremonies in Delaware County, Pennsylvania

Relative to the future, I sincerely hope that further talk will continue between the two great Ukrainian Fraternals, UNA and UFA, relative to a much needed merger which will result in cutting costs of both Organizations, but in their unification, an even larger and greater Fraternal will be born from these two dedicated Ukrainian Fraternal Organizations.

May I strongly suggest that the UNA continue to update and modernize the facilities at Soyuzivka, such as, but not limited to, air conditioning and enlarging the dining room, updating furnishings in all the units, renovating and making more vibrant the childrends camp, continuing to provide Senior Citizen Facilities, the continuing construction of condominiums for Senior Citizens on the tract of land recently purchased, and the addition of modern rooms for the guests.

Again, in closing, I wish to thank the members and delegates who through their vote, honored me with serving you as a Supreme Advisor for the past four years — my sincere thanks to each and every one of ybu.

Звіт головного радного Романа Татарського

Свою працю і обов'язки радного я виконував по змозі якнайкраще для добра і росту нашої найстаршої і найбагатшої української організації поза межами України. Я уважав, що завданням радного є давати поради, корисні вказівки і суґестії секретарям як краще вести забезпеченеву і громадську працю серед нашої громади, а головно як дбати про приріст членства, щоб забезпечити існування нашої організації.

В часі нарад, чи загальних зборів я відвідував відділи, що цього бажали і у своєму слові захочував членство до праці для добра і користи УНСоюзу і української громади. Я вказував, що наша громада тільки тоді збагатиться, як буде піддержувати українські підприємства, установи і організації, і що кожний цент, залишений у наших підприємствах, збагачує нашу громаду.

Вже минуло 13 років, як я виконую завдання секретаря 94-го Відділу ім. О. Маркіяна Шашкевича в Гемтремку, Миш. За той час 94-ий Відділ придбав 733 нових членів, а за останні чотири роки 143.

З ініціятиви Округи Стефа Федик, член Контрольної комісії, зорганізувала двічі однотижневі поїздки автобусом на вакаційну оселю УНСоюзу, Союзівку. В них взяло участь понад 80 союзовців, а оце приготовляє вона вже третю таку прогульку на 22-го липня.

При помочі Бенкетової комісії, яку я очолював, зорганізовано і переведено святковий бенкет у 90-ліття УНСоюзу і щоденника „Свобода", 50-ліття „Українського Тижневика" і 30-ліття дитячого журналу „Веселка". Ця імпреза була дуже вдалою і успішною. Під час бенкету виступала мистецька група „Чорноморські козаки" з Рочестеру, яку вщерть виповнена публікою заля вітала рясними оплесками. Головну промову виголосив дуже цікаво головний редактор „Свободи" Зенон Снилик. Дітройтська громада прийняла його виступ дуже сердечно. Тут належиться признання за успішну поміч перед і в час бенкету таким союзовцям: Василеві Папіжові, Степанові Віхарові, Ярославові Базюкові, Романові Лазарчукові та д-рові Атанасові Слюсарчукові, він зібрав усі матеріяли, що відносилися до бенкету в одну цілість; та паням: Олі Марущак, Стефанії Федик і Галині Папіж.

Очолив я комітет, що його завданням було зорганізувати і перевести гостинний виступ хору „Чайка" і танцювального ансамблю „Веселка" з Австралії. Як знаємо з повідомлень в пресі, концерт на терені Дітройту випав імпозантно, а під оглядом моральним і фінансовим дуже вдало, доказом чого була по береги виповнена велика заля добірною публікою, що зі захопленням приймала кожну точку. В переведенні цього вдалого концерту допомагали мені члени спеціяльно покликаного в тій цілі комітету, в особах: Василь Папіж, Ярослав Базюк, Володимир Дигдало, Роман Лазарчук та Атанас Слюсарчук і пані: Ольга Марущак, Рома Дигдало, Стефанія Федик, Галина Папіж, Марта Василькевич і Ірена Прийма. На плечі цієї останньої впав чи не найбільший обов'язок, а саме подбати про нічліги на час трьох ночей для 50 членів ансамблю. Вона вив'язалася блискучо із цього завдання, а поодинокі громадяни прийняли теплим серцем наших сестер і братів з далекої Австралії; гостювали їх в своїх хатах, а у вільні хвилини, по змозі, возили їх своїми автами, щоб показати їм надбання українського Дітройту. Тут наша громада доказала, що ані кордони, ані простори, ані політичні переконання не стоять в нічому на перешкоді, бо зов крови єднає нас в одну велику українську родину.

Мушу також ствердити з признанням і подякою, що отці парохи усіх наших церков допомогли нам багато в успіху цієї імпрези заохотами до участи в своїх проповідях і радіогодині.

Під кінець цього розділу складаю подяку секретареві 174-го Відділу, моєму заступникові, Атанасові Слюсарчукові, що вже перед самим концертом перебрав головство комітету і вповні заступав мене, бо моя тяжка хвороба не дозволяла мені докінчити розпочате діло.

Фільм „За стерном долі" висвітлював я три рази для громадянства Дітройту. На одному висвітлюванні був коментатором заступник головного предсідника д-р Мирон Куропась. Рівнож висвітлювано цей фільм для учнів середньої і початкової шкіл при парохії Непорочного Зачаття, для учнів „Рідної Школи", а також для студентської громади в Мишигенському університеті в Анн Арбор. У висвітлюванні багато допомогла мені мгр Рома Дигдало. Цей фільм бачило приблизно 950 осіб і він викликав велике зацікавлення серед молоді і старших громадян.

Від ухвали, що 31-ша Конвенція УНСозу відбудеться в Дітройті, Окружний Комітет, який я очолюю, зорганізував Конвенційний комітет, який Загальні збори Округи затвердили в дні 24-го лютого 1985 року. На тих зборах покликано до життя 10 комісій, які негайно приступили до праці. Мене обрано головою Конвенційного Комітету, а д-ра Атанаса Слюсарчука заступником голови. Тепер віддаю увесь свій вільний час на те, щоб підготовити 31-шу Конвенцію.

Крім союзової праці я є членом Дирекції Корпорації „Українське Слово", дому для старших громадян у Воррені рівнож працюю в організації Пласт, де займав пост заступника станичного.

Мої рекомендації:

Перевидати книжку забезпечень і вкладок (рейт бук) так, щоби можна було викинути сторінку чи додати другу, як зайде така потреба. Тепер маємо книжку забезпечення і вкладок, видану ще у 1965 році. Від того часу зайшло вже багато змін, впроваджено нові забезпечення. Секретарі дістають вільні картки і карточки різних розмірів і форм, вкладають їх в ту книжку, а це створює в організатора чи секретаря непевність, шукання і злу орієнтацію, а у проспекта невдоволення з нефахової, аматорської обслуги.

Повідомлення про плачення вкладок повинно бути подвійне із заввагою, щоб член задержав одну частину собі, а другу вислав із вкладкою. Це заощадить на поштовій пересилці вкладкових книжок, і є можливість що можна буде їх веліміновувати цілковито, а це заощадить потребу їх друкувати.

Місячні розрахунки (фінансові розчислення) треба змінити так, щоб їх можна писати через кальку і тоді секретар мав би копію оригіналу. Це заощадить канцелярії писання тих самих рахунків на різних сторінках. Рівнож на цьому рахунку мають бути подані точно (включно з прізвищами і числами грамот) всі обтяження. Така система, яка є тепер, утруднює більшим відділам знайти за кого є ці обтяження.

Наша процедура виплат забезпечення належностей є дуже скомплікована і перестаріла, вона вимагає багато посилок до і від Головної Канцелярії, секретаря і члена, що створює велику бюрократію. Також форми на полагодження справ з Головним Урядом є перестарілі і непрактичні. Друки і формуляри, а головно членські аплікації видані десятки років тому, тяжко пристосувати до сьогоднішніх обставин.

По 31-ій Конвенції, коли Статутова комісія справить наш статут, тоді треба його видати в одній книжці.

Видати покажчик дивіденд за належні грамоти на цілий час існування тих грамот, або дати ключ секретарям і організаторам, в який спосіб їх обраховувати. Успіх продажу забезпечення у багатьох випадках залежить від точного обчислення дивіденди, чи процентової стопи, платної за грамоти.

8. Звіт головного редактора „Свободи" Зенона Снилика

Минулий чотирирічний період у житті української громади на Північноамериканському континенті був одним із найтяжчих в історії нашого понад 100-літнього поселення в Америці і Канаді. Не оминув цей буревій і нашої установи, Українського Народного Союзу і його органу, щоденника „Свобода", ставлячи нові вимоги до нас та нові виклики, на які ми старалися реаґувати з питомим для нашої організації спокоєм, але й рішучістрю, енерґією і наполегливістю.

Розколена на вершинах перестарілими і майже неактуальними спорами ідеологічного порядку, наша громада опинилася під сильним обстрілом нашого відвічного ворога, Москви, яка руками деяких жидівських кіл і наївного амбіціонерського американсьього судівництва почала сильну кампанію знеславлювання української громади з ясною метою — знищити морально і фізично наше старше покоління, застрашити середнє і відчужити наймолодше покоління. Жертвами цієї кампанії є великі установи — згадати б хоч „Радіо Свободи" і „Радіо Вільна Европа"; поодинокі особи на керівних постах, а то й звичайні пересічні громадяни, яких тягається по різних найвищих судових інстанціях при сильному розголосі в засобах масової інформації, при чому деякі журналісти допускаються ексцесів, вживаючи безкритично подані їм фальшивки з „країни рад" чи перекручуючи подані їм правдиві інформації.

Цю атаку Москви і деякої частини зорганізованого жидівства відчувається кожного дня. Відчуваємо і стараємось точно інформувати нашу громаду про це нове явище, унапрямлювати протидію, підсилювати і поширювати її. На підставі кожноденних спостережень можна ствердити, що нашу громаду треба справді подивляти, бо, не зважаючи на цю атаку мотунього ворога, вона, громада, відбиває наступ і, щобільше, добилась досягнень,

які не мають прецедентів. До таких слід зарахувати створення Конґресової комісії дослідження причин і наслідків Великого голоду в Україні в 1932-33 роках; частинної покищо перемоги над бюрократами з Державного департаменту в справі Мирослава Медведя; видання документального фільму про Великий голод, як і кількох книжкових публікацій, які знайшли позитивний відгук в американському і канадському наукових і публіцистичних світах; видання першого тому гаслової англомовної енциклопедії, врятування Володимира Половчака та багато інших. Слід підкреслити важливу і рішальну участь у цих досягненнях наших людей з середнього і молодшого поколінь, які своїм знанням і поставою приносять честь нашій громаді і дають запоруку, що вони будуть гідними переємниками керми нашого зорганізованого життя на поселеннях. Треба тільки приспішити цей процес переємности і тяглости.

Один із найважливіших аспектів нашого життя — це розвиток нашої культури — теж мав кілька світлих проявів: величаві концертів у Вашінґтоні, Ню Йорку, Філядельфії, Торонто, виступи поодиноких мистців, турне наших хорових ансамблів „Прометея" і „Думки" по Европі і безпрецедентний успіх турне ансамблів „Чайка" і „Веселка" з Австралії по громадах в ЗСА і Канаді — є доказом що наше культурне життя процвітає, приносить нам славу серед неукраїнського оточення і закріплює нашу духову спаяність на відділених океанама і просторами континентах. З приємністю і гордістю підкреслюємо безпосередню участь і співучасть нашого Батька-Союзу і його видань в цих багатьох починах, і можна сміло ствердити, що як і у минулому, без такої співучасти заледве чи був би такий успіх.

Це саме відноситься і до великого проєкту гідно відсвяткувати 1000-літній ювілей Хрищення України в міжкрайовому, крайових і льокальних маштабах. Як і в боротьбі проти знеславлювання, так у заплянованих святкуваннях Тисячоліття ми не є обсерваторами, а співучасниками і такими залишимось, зокрема коли йдеться про потребу відстояння проти зазіхань Москви і на цю велику історичну подію в пляні знищення всього українського — в Україні і на поселеннях.

Тому викликом для нас і для цілої нашої громади є наладнати якнайшвидше внутрішні непорозуміння, закинути зайву, часто пустослівну писанину та посилити наші національно-громадсько-економічні основи, бо сильна динамічна громада тут є запорукою надії і завершення всіх стремлінь нашого народу там, в Україні.

Цих кілька думок скристалізовую у цьому звіті, бо ними живемо кожного дня в праці, у формальних і товариських зустрічах на різних рівнях, і поділяє їх і наш редакційний колектив в особах: Володимира Левенця, Любови Коленської, Тамари Кардашинець, Василя Дяченка, частинно затруднених в редакції Ольги Кузьмович, Івана Кедрина, Людмили Волянської і молодої студентки Наталки Ворон... Дорогою звітування стверджую, що всі вони є повновартісними силами, всеціло відданими газеті і УНСоюзові працівниками, які у кризових ситуаціях вміло себе взаємно виручають.

З приємністю також хочу ствердити, що, не зважаючи на побоювання занепаду української мови, листа наших кореспондентів і дописувачів з молодшого покоління зростає, як це видно з деяких нових прізвищ під статтями чи дописами, і то навіть з таких країн як Арґентина, Бразилія, Австралія.

Але наші ряди і порідилися з відходом у вічність таких передових журналістів як ред. Володимир Душник, редактор-емерит і колишній головний радактор „Свободи" Антін Драґан. Не менш болючими були втрати таких союзових активістів як Богдан Зарич і Іван Одежинський, а вже справді великими втратами для всіх нас був відхід із цього світу Патріярха Йосифа і енциклопедиста-науковця par excellence проф. д-ра Володимира Кубійовича.

Будучи організацією і газетою, девізою яких є служба громаді, ми відкриваємо сторінки нашої газети всім організаціям, про що свідчить також ряд громадських установ, які користуються цілими спеціяльними сторінками, майже поголовно безкоштовно, що віддзеркалює наскрізь позитивну настанову до них Екзетутиви УНСоюзу. Можна було б тільки висловити побажання до тих установ і організацій, щоб їхнє членство було також зареєстроване не тільки на сторінках „Свободи", але й в УНСоюзі.

Якщо в нас є якесь побажання до цього великого збору союзової родини, то воно зводиться до двох дезидератів: скріпити і поширити наші видання дорогою більш агресивної і позитивної їх популяризації серед укаїнського загалу, не тільки як засіб інформації, але як своєрідну міжнародну систему зв'язку всіх українських людей, що живуть на різних континентах. Пам'ятаймо, що все, що гине або може загинути там, в Україні, ми мусимо зберігати і поширювати тут, на поселеннях, зокрема в ЗСА і Канаді, де діє наша організація.

Вкінці хочу підкреслити, що ми втішаємося повною співпрацею нашої адміністрації і друкарні, повною увагою нашої Екзекутиви на чолі з д-ром Іваном Флисом, і ніколи не встидаємося шукати їхніх порад чи суґестій. Це саме відноситься і до наших позаредакційних співпрацівників та до загалу читачів, а зокрема членів УНСоюзу, бо власне вони уможливлюють видання нашого щоденника.

В такому дусі позитивної настанови бажаємо делеґатам цієї 31-ої Конвенції УНСоюзу радити і вирішувати для добра Батька-Союзу, нашої громади і нашого народу в Україні.

9. Звіт головного редактора „The Ukrainian Weekly", Роми Гадзевич

The Ukrainian Weekly delivers a detailed report to its readers, members of the Ukrainian National Association and the public at large in each of its issues. Of necessity, then, this report is only a brief overview of what we at The Weekly have done during the last four years.

As the UNA's 31st Convention approaches, there are several new developments at The Ukrainian Weekly, including a new staff, computerization of our subscription and mailing operations, and an increase in coverage of Canada and the American Midwest.

News at The Weekly

After five illustrious years at The Weekly, Associate Editor George B. Zarycky left the staff in July 1985. We were sad to see George leave, but we sent him off wishing him the best in any future endeavors.

Assistant Editor Marta Kolomayets, who joined the staff in January 1982, left in November 1984. Assistant Editor Natalia Dmytrijuk joined the staff in July 1984 and left just short of one year later, in June 1985. (Meanwhile, Editor Roma Hadzewycz had been on maternity leave from April to September 1984; Mr. Zarycky took charge of The Weekly's day-to-day operations during this period.)

Thus, during the summer of 1985, The Weekly was left with one staffer, the editor. Thanks to the help of former staffers Ms. Kolomayets and Ms. Dmytrijuk, summer intern Chrystyna Lapychak and Hanya Diuk — all of whom worked at The Weekly on a part-time basis for varying amounts of time at different periods during that summer — The Weekly continued to come out regularly.

Things began looking up after the summer, when Canadian correspondent Michael Bociurkiw joined the staff in September. Mr. Bociurkiw, who has a B.A. in mass communications from Carleton University in Ottawa, has been named assistant editor for Canada.

In November 1985, Natalia A. Feduschak, who has a B.A. in journalism/Russian culture and literature from George Washington University, came aboard. She was recently named assistant editor.

In addition, The Weekly is lucky to have a student intern, Chrystyna Lapychak, who has worked for the newspaper since the summer of 1984.

Paste-up of the paper is performed efficiently and in a professional manner by Hilary Zarycky. Typesetting is the work of our "Wonderwoman," Awilda Arzola.

During 1985, The Weekly's subscription and mailing operations were computerized. All subscription matters are now handled much more quickly and efficiently, and The Weekly appears to be reaching subscribers faster as well. Also that year, The Weekly was copyrighted.

Coverage of Canada has increased in the past several years, thanks to Mr. Bociurkiw who, at first, was our Canadian correspondent, and now is the assistant editor for Canada. In the U.S., Midwest coverage has grown through the efforts of our correspondent in Chicago, Marianna Liss, and it appears likely that The Weekly will soon have a Midwest bureau.

The number of subscribers to The Weekly has increased since the last convention. In 1982, just prior to the convention, we had 5,620 subscribers; we now have 6,402. There are 5,571 subscribers in 49 states of the U.S.; 755 in Canada; and 76 in countries outside North America.

Correspondents/contributors

The Weekly's regular correspondents include: Marianna Liss, Marta Kolomayets, Christine Demkowych, Eugene Iwanciw and Bohdan Faryma. Our columnists are: Myron B. Kuropas, Roman Solchanyk, David Marples, Bohdan Nahaylo, Roman Sawycky, Oles Kuzyszyn, Handzia Sawyckyj and Nadia Diakun.

Scholars, too, have enriched the pages of The Weekly during the past four years. Among them are: Taras Hunczak, Roman Szporluk, John Reshetar, James Mace, Robert Conquest, Marta Bohachevsky-Chomiak, Dana Dalrymple, Frank Sysyn and Peter Potichnyj, with his collaborator Howard Aster.

In addition, The Weekly has scores of contributors and persons who regularly provide us with information, photos, clippings, etc. We are always grateful to them.

The Great Famine

To mark the 50th anniversary of the Great Famine of 1932-33, The Weekly published a special issue of the newspaper in 1983. Over 40,000 copies of that issue were distributed to or ordered by individuals and organizations throughout the world. The Weekly editors (Hadzewycz, Zarycky and Kolomayets) also prepared a book, "The Great Famine in Ukraine: The Unknown Holocaust."

Both the special issue and the book were sent to all U.S. senators and representatives as part of UNA lobbying efforts.

The following year, The Weekly staff, in cooperation with Americans for Human Rights in Ukraine, the organization that initiated and lobbied for passage of legislation creating the U.S. Commission on the Ukraine Famine, prepared a special pull-out section about the famine commission bill in an attempt to rally Ukrainian community support for the issue. AHRU, The Weekly and the UNA also worked together on other actions aimed at promoting the establishment of the famine commission.

Major stories

It would be impossible to list all the major stories covered by The Weekly during the report period. However, among the most important were ongoing stories like the continued persecution of Ukrainian human- and national-rights activists, the Helsinki Accords review process, Russification policies and activity of the underground Ukrainian Catholic Church.

Also covered were commemorations of the 50th anniversary of the Great Famine, preparations for the celebration of the Millennium of Christianity in Rus'-Ukraine, the resurgence of the Ukrainian student movement through CeSUS, SUSTA and the regional Ukrainian Student Outreach, the fourth World Congress of Free Ukrainians, the first convention of the Ukrainian American Coordinating Council, and the 20th anniversary of the unveiling of the Taras Shevchenko monument in Washington.

Other important news during the report period concerned the death of Ukrainian Catholic Patriarch Josyf Slipyj, the defection of 119 Ukrainians from Poland, the dedication of Babi Yar Memorial Park in Denver, the erection in Jerusalem of a monument to victims of Stalinism and Nazism and its subsequent destruction, and the erection and vandalization of Edmonton's monument to victims of the famine.

The Nazi-hunting activities of the Office of Special Investigations, the Deschenes Commission of Inquiry on War Crimes and the Demjanjuk case continued to make headlines in The Weekly, along with community reaction throughout North America. Also prominent were the Medvid case and community activity surrounding this still-unresolved issue, news about the U.S. Consulate in Kiev and demonstrations during the U.S. visit of First Secretary Volodymyr Shcherbytsky of the Communist Party of Ukraine.

There were human interest stories as well: 2½-year-old Jerry Shumylo's liver transplant, 3-year-old Rostyk Cylupa's surgery on his crippled hand, and Walter Polovchak's U.S. citizenship ceremony.

And there were many, many more noteworthy stories on the international, national and local levels.

Special issues/features

Besides the special issues dealing with the Great Famine and famine commission legislation, The Ukrainian Weekly prepared special issues of the newspaper on the occasions of the 90th anniversary of the Ukrainian National Association and the 50th anniversary of The Weekly. Annual scholarship awards and year-end issues were released as well.

Regular features included: A Glimpse of Soviet Reality, Book Notes, Art Scene, Music Notes, New Releases, News and Views, Notes on People, Press Review, In the Press and The Ukrainian National Association Forum. Also, there were book and music reviews, letters to the editor, Preview of Events, and documents, statements and reports published under the rubric For the Record.

The UNA in The Weekly

News about the Ukrainian National Association is prominently featured in The Weekly — and not just because the UNA is The Weekly's publisher, but because the UNA is the largest Ukrainian organization in the free world and as such plays a major role in our community.

During the report period The Weekly covered the previous UNA Convention, Supreme Assembly sessions, 90th anniversary celebrations, talks about a merger of the UNA and the Ukrainian Fraternal Association, major donations (Ethiopian famine relief, Statue of Liberty restoration, Ukrainian encyclopedia, etc.), funding for Robert Conquest's book about collectivization and the famine, and sponsorship of the U.S. tour of two Australian ensembles.

Also covered were: the Washington reception for senators and congressmen, the Ukrainian Heritage Defense Committee, presentation of the first UNA Humanitarian Award to Sen. Charles Percy, reception for Sen. Bill Bradley and Rep. James Florio to acknowledge their pivotal roles in securing passage of the famine commission bill, UNA lobbying for the future commission bill, as well as in regard to the Medvid case, and the deaths of prominent persons affiliated with the UNA, including Roman Slobodian, Anthony Dragan, Roman Zavadovych, Dr. Walter Dushnyck, Luke Luciw, Bohdan Zorych and John Odezynsky.

The UNA page in The Weekly, The Ukrainian National Association Forum, has been revamped to include, in addition to district and branch news, features on Soyuzivka, sports events, seniors affairs and information about various fraternal activities. The UNA's new fraternal activities coordinator, Mary Ann Sakalosh, contributes an occasional Fraternal Corner column to this page.

The UNA page generally appears on a biweekly basis, but, this year, since it is a convention year, we have been preparing the page on a weekly basis since March. The convention offerings have already included UNA Facts, a series on the UNA's membership benefits; Convention Countdown, an overview of past UNA conventions; and various other tidbits of information about the upcoming convention. Still to come are Convention Contemplations, a series featuring commentary on a variety of UNA matters by members of the Supreme Assembly.

The Weekly's editorials, too, have dealt with UNA activity.

Miscellaneous

During the past four years The Weekly has tried once again to provide something for everyone by covering a wide variety of news events and publishing myriad features. The Weekly's content has attempted to reflect the broad interests of the community as well as to promote interest in areas that, perhaps, suffer from lack of interest. We are indebted to our dear readers and contributors who keep us abreast of events within their localities, and we ask their continued cooperation.

We thank the UNA for being wise and caring enough to print a newspaper that serves the community at large, and we thank the Supreme Executive Committee for their faith in The Weekly, their confidence in the staff and, as always, for their selfless cooperation.

With a track record like this, we are confident that the UNA will take the logical next steps in regard to The Weekly: promote and market the newspaper among UNA members and the community at large, open regional bureaus and recruit more stringers to better cover the Ukrainian community in North America, and establish computer hook-ups between such correspondents and The Weekly's editorial offices.

ДОПОВНЕННЯ ДО ДРУКОВАНИХ ЗВІДОМЛЕНЬ

Д-р Іван Флис, головний предсідник, сказав, що понад 10 відсотків членства і майна УНСоюзу знаходиться в Канаді. Головний Уряд УНСоюзу приміщується в Америці, а також Українська Будівля і Союзівка є в Америці. Того не має Канада. В Канаді дивляться на УНСоюз як на „єнкі орґанізейшен". Звернувся до Статутової Комісії, щоб вона серйозно застановилася над справами і статутом Українського Народного Союзу в Канаді, тобто, щоб УНСоюз в Канаді мав свою Дирекцію і свій капітал. Без цього, УНСоюз в Канаді не буде розвиватися так, як повинен би. Попросив делеґатів, щоб пішли назустріч Статутовій Комісії та голосували за прийняттям тих точок статуту, які водносяться до канадських справ.

В дальшому подав, що на початку 1982 р. майно УНСоюзу виносило $46,600,863, а при кінці 1985 року його майно зросло до суми $54,875,545. Така поважна кількість майна дає змогу УНСоюзові відіґравати домінуючу і промінентну ролю в наших українських громадах, як Америки так і Канади, що в першу чергу приносить добро членам УНСоюзу, та українській американській і канадській громадам. З фінансової точки зору, прибутки УНСоюзу на протязі останньої каденції зросли на багато більше, як за попердніх каденцій. Приріст майна УНСоюзу за роки 1982-1985 виносив $8,274,863, що був найбільшим за всі попередні 4-річні каденції. Також з фінансової точки зору, беручи до уваги числа білянсу, то УНСоюз мав багато кращі успіхи, як коли будь дотепер. Вартість нерухомого майна УНСоюзу, як прим. Українсьа Будівля при 30 Монґомери в Джерзі Сиrі, чи оселя Союзівка, зросла під цю пору дуже поважно.

Познаки є на те, що фінансові успіхи УНСоюзу з років 1982-1985 повторяться в наступних 1986-1989 роках і Екзекутива є впевнена в тому, що не лише повторяться, але видатно збільшаться. Успіхи УНСоюзу останніх чотирьох років є вислідом спільних зусиль членів Головного Екзекутивного Комітету, Головного Уряду, членів, а перш за все відділових секретарів та урядовців. Їм усім склав предсідник вислови щирої подяки і признання. Підкреслив, що розвиток УНСоюзу проявився у всіх його ділянках, за виімком одної, а це зросту членства. На цьому відтинку УНСоюз мав невдачу. Число його членів значно зменшилося. Але в цьому випадку нехай кожний із присутніх запитається себе: „кілько членів я приєднав на протязі останніх чотирьох років — чи більше, як у роках 1978-1981". Коли всі будуть чесні зі собою, то признають, що спадок членстваУНСоюзу є нічиєю виною, тільки нас усіх.

Своє доповнення до звіту головний предсідник подав теж англійською мовою.

Кінчаючи, головний предсідник д-р Іван Флис звернувся до делеґатів і заявив, що Український Народний Союз буде й дальше зростати. Але, чи всі зможуть сказати, що брали активну участь у тому зрості. Коли всі, що є присутні на Конвенції, будуть активними союзовцями та братимуть активну участь у зрості Союзу, то тоді той зріст не буде такий, як він був до цього часу, тільки поважно збільшиться у приспішеному темпі. „Це все залежить від нашої активности" — продовжував головний предсідник — " й тому я говорю до Вас, Дорогі Делеґати, до Вас я звертаюся. Наші уряди союзові прийдуть і підуть, так, як це було до цього часу, але Український Народний Союз буде дальше існувати та діяти добро для нашого народу, для нашого членства та дальше буде дбати про те, щоб бодай одна українська організація в Америці та в Канаді присвятила все своє майно для добра наших членів, для добра всіх наших українців — громадян Америки й Канади та нашої української справи.".

Д-р Мирон Куропась, заступник гол. предсідника, на вступі заявив, що він не повторятиме свого друкованого звіту, але подасть короткими словами свою діяльність на протязі останніх чотирьох років, яка не тільки допомогла УНСоюзові вдержати його чільну і промінентну позицію в українській громаді, але він теж продовжував працю для загального добра українців у вільному світі.

1) Одною такою діяльністю, з якої він є гордий, це його участь з рамени УНСоюзу в американській Сенатській Комісії для дослідження голоду в Україні. Організація Американців за оборону людських прав в Україні, яку очолював пок. Ігор Ольшанівський причинилася до того, що згадана Комісія постала. Але це не сталось без видатної помочі і піддержки УНСоюзу та його англомовного офіціозу „Українського Тижневика", як теж піддержки поодиноких членів УНСоюзу. З рамени УНСоюзу він зізнавав у сенаті в справі Комісії дослідження голоду в Україні. Його приятель сен. Чарлс Перси у великій мірі причинився до того, що підписано закон про створення згаданої Комісії. Підкреслив, що УНСоюз знова відіграв велику ролю в тому, що постала історичної ваги Комісія дослідження голоду на Україні.

2) Друга справа, якій він присв'ятив на протязі останніх 4-ох років багато часу й уваги, це кампанія оборони доброго імени українців. Як усім відомо, ціла українська спільнота у вільному світі стоїть перед загрозою. Всі українці є свідомі того, що Радянський Союз за допомогою деяких американських чинників продовжують знеславлювати українців — вони продовжують те, що почали ще в 30-их роках тут в Америці. І тоді одною з перших організацій, яка стала в обороні українського імени, був Український Народний Союз. Він помагав у тому, збираючи на ту ціль гроші, а теж відповідними статтями у своїй пресі. Підкреслив, що є гордий з того, що він особисто роз'їздив по Америці та збирав гроші на оборону Івана Дем'янюка. Сказав, що були такі, які казали, що краще було б для українців забути про І. Дем'янюка. Ліпше вдавати, що українці є вмираючий народ і ліпше є нічого не робити, бо все одно буде програ. Але завдяки таким людям, як пок. Ігор Ольшанівський, який рік тому почав акцію оборони, українська громада зібрала на ту ціль понад 250 тисяч долярів. Розправа І. Дем'янюка в Ізраїлі матиме вплив на всю українську громаду у вільнім світі. Сказав, що він є гордий з того, що українська громада відчула важливість справи і дала І. Дем'янюкові моральну і фінансову піддержаку.

Вертаючи до союзових справ підкреслив, що незаперечним фактом є, що УНСоюз зріс і постійно зростає під фінансовим оглядом. Але це не є штука, бо інвестовані гроші дають приріст. Штукою і досягненням є приєднувати нових членів. Не вірить в те, про що постійно говориться, що немає допливу українців з Европи і тому важко є організувати нових членів. Колись „Ґрік Кетолік Юніон" нараховувала менше членів як УНСоюз, але за останніх 6 років вони переросли УНСоюз під оглядом кількости членів. Так само зростає організація „Сонс оф Норвей". Вина лежить у проводі УНСоюзу, бо провід не знайшов методи, як зацікавити Союзом молодих українців у віці між 20-45 років. Вони всі є професіонали і можуть дозволити собі купити забезпечення для себе і для дітей на поважні суми. Українці в Америці ніколи дотепер не мали так вдалої і успішної групи молодих людей. Між ними є поважні професіонали, науковці, бизнесмени, політичні діячі і т.п. До них мусить УНСоюз знайти дорогу, щоб вони зацікавилися Союзом. У них лежить майбутність УНСоюзу.

В імені неприсутного головного **директора для Канади сен. Павла Юзика** сказав декілька слів головний секретар Володимир Сохан.

Подав, що останні два тижні перед Конвенцією, сен. Павло Юзик був з ним у постійному контакті. Також він написав листа у якому вибачився, що не може взяти участи в Конвенції, бо саме в тому часі відбуваються в Европі наради НАТО і Комісії Людських Прав у якій він займає важливий пост. Писав, що він вибирався приїхати зі звітом, але на вдалося. В дальшому, В. Сохан сказав, що сен. П. Юзик просив заявити в його імені, що коли б делеґати хотіли номінувати його знову на пост головного директора для Канади, він прийме цю номінацію.

Ґлорія Пашен, заступниця гол. предсідника, на вступі подякувала делеґатам за те, що вибрали її на попередній Конвенції на такий почесний пост, як заступниця головного предсідника УНС. Після цього вона відчитала свій, вже надрукований звіт.

інж. Степан Куропась, почесний член Головного Уряду УНС, попросив, щоб звітодавці не повтарялися і не читали своїх, уже надрукованих у Конвенційній Книжчі звітів, бо це є страта дорогого часу.

Леонід Філь, голова Президії, відповів, що він залишає кожному звітодавцеві рішення здавати його звіт так, як він уважає найбільш корисним.

Володимир Сохан, головний секретар, попросив делегатів звернути увагу на окремі розділи його друкованого звіту. Сказав, що у своєму звіті він дає окрему подяку і признання відділовим секретарям і урядовцям, які є вояками УНСоюзу в терені і завдяки їхній праці УНСоюз має успіхи, так забезпеченеві як і допомогові, у братській та громадській праці. Зокрема у своєму звіті він згадує усіх покійних секретарів, які померли як секретарі, або були ними колись, і всім їм віддає окрему пошану. До них додав недавно несподівано померлу секретарку 25-го Відділу УНС, пок. Квітку Стецюк, смерть якої є великою втратою для УНСоюзу не тільки як секретарки Відділу, але теж службовики адміністрації „Свободи".

В дальшому попросив звернути увагу на ту частину його звіту, яка відноситься до обов'язків головного секретаря. Цю працю він виконує не сам, але разом із „тімом" працівників рекордового Відділу Головної Канцелярії УНСоюзу. Всі вони разом стараються виконувати цю працю якнайкраще. При цьому склав подяку членам Головного Екзекутивного Комітету, редакторові „Свободи" і „Українського Тижневика", і всім співробітникам інших Відділів Головної Канцелярії, Видавництва та членам Головного Уряду УНСоюзу.

Відносно вишкільної праці сказав, що завдяки головному організаторові Степанові Гавришові, відбуто ряд секретарських курсів, у яких звітодавець завжди брав участь як викладач. Підкреслив, що дуже важним є належно обслужити секретарів і вишкільна праця є дуже потрібною і конечною.

Сказав, що у звіті є цілий ряд таблиць і пояснень до них та певні висновки, на яких можна плянувати працю на майбутнє. В окремому розділі п.н. „Переведені зміни у нашому діловодстві та життьовому забезпеченні" є подано що було виконано, а що ні, за час останньої, чотирирічної каденції. Це включає підвишку за передплату „Свободи", підвищення винагороди за нові грамоти на $500, підвищення меж забезпечення без лікаря, зменшення вкладок за акцидентові грамоти для всіх вікових груп до $6.50 річно, зменшення вкладок за термінові грамоти на 5 і 10 років, впровадження нових грамот забезпечення на ціле життя і вивінувальних по 65-го року життя з одноразовими вкладками, як теж введено забезпечення для осіб від 66-го до 70-го року життя. Введено знижку при одноразовій вплаті вкладок за два і більше років наперід за всі інші грамоти. Переведено реформу аплікацій та реформу грамот, які відповідають новим вимогам чіткости. Також закуплено новий компютор IBM системи 36, який скоро зачне працювати, а дальше, за декілька місяців УНСоюз буде мати всі нові грамоти забезпечення з новими вкладками, новими зворотними вартостями на підставі таблиць смертности з 1980 року. Разом із цими будуть видані нові книжки вкладок.

У кінцевих заввагах свого звіту він підкреслив, що УНСоюз не сміє забувати, що ключем до успіхів у праці для поступу, модернізації та поширення забезпеченевого підприємства є людина. Це є люди в терені, які є готові до праці для УНСоюзу в Округах і Відділах, на постах організаторів, як теж працівники в Головній Канцелярії. Треба завжди пам'ятати, що без людини немає успіху. Тому треба робити все можливе, щоб УНСоюзові ніколи не бракувало людей до праці, бо тільки так скріплений УНСоюз може краще служити своєму членству, українській громаді та українському поневоленому народові.

Леонід Філь, предсідник Конвенції, заявив, що дуже похвальним і позитивним є применення, крім компюторизації, модерної системи праці, т.зв. „Тім Ворк", що саме її застосовує головний секретар УНСоюзу.

Уляна Дячук, головний касир, подала, що фінансовий звіт УНСоюзу є видрукований у книзі звітів на сторінках 57-85. Він складається із загального звіту всіх прибутків, видатків, майна, як і звітів поодиноких ділянок УНСоюзу — Видавництво „Свобода", „Український Тижневик", Союзівка і Корпорація Дому. Є також і осібний звіт із прибутків, видатків та майна в Канаді. Деякі звіти є у двох мовах. З огляду на це, що фінансовий звіт був уже задовгий, цим разом прийшлося його дещо скоротити. Неможливо було включити довгу табелю посмертних виплат і допомог з Фонду Братського по Відділах, поіменний список всіх стипендистів, як і кілька інших довгих звітів, які займали б принайменше ще других 10 сторінок.

Сказала, що вона відмітить тільки деякі дані з цього фінансового звіту, тобто дасть „міні-звіт".

Прибутки за чотири звітові роки, 1982 по 1985 включно, принесли загальну суму $32,556,057, на 33 відсотки, або на $9,344,103 вищу суму, як у попереднім, чотирирічнім періоді. Найбільшу суму прибутків дали відсотки від інвестицій, а не членські вкладки, як це було раніше. Відсотків від інвестицій одержано на загальну суму $18,122,875, що дало 48 відсотків усіх прибутків, а членських вкладок отримано в тому часі на суму $11,734,729 або іншими словами 31.3 відсотки всіх прибутків.

За чотири звітові роки всіх видатків було на суму $29,281,374, тобто на 23 відсотки більше, як за попередній, чотирирічний період. Найбільшою сумою у видатках були виплати членам. Майно УНСоюзу з кінцем 1985 р. осягнуло загальну суму $54,875,545 і від попередньої Конвенції зросло на $8,274,683, або на 17,75 відсотків.

У звіті, в одній таблиці є подана висота майна УНСоюзу, базована на так званій „екруал базіс", на підставі якої УНСоюз звітує до забезпеченевих урядів. Цей звіт виказує висоту майна УНС у сумі $54,746,484. Вияснила в чому є різниця. Цей звіт виключає вартість деяких інвестицій, таких, як Союзівка, книжкову вартість друкарських і електронічних машин, яких не признає забезпеченевий уряд стейту Ню Джерзі. Але цей звіт включає членські вкладки за 1985 р., які одержав УНСоюз у січні 1986 року, як також бере до уваги відсотки від інвестицій за 1985 рік платні у 1986 році.

За перші три місяці 1986 року майно УНС зросло до суми $55,506,306, тобто на $631,000. На виплату чергової дивіденди призначено суму $500,000. Всі інвестиції УНСоюзу приносять передбачені відсотки. З гордістю ствердила, що Український Народний Союз стоїть на твердій фінансовій базі, яка дає йому можливість розгортати і поширювати його діяльність для добра членів УНС, цілої громади, як теж цілого українського народу.

Степан Гавриш, головний організатор, на вступі заявив, що він був би найбільш щасливим, коли б міг сказати, що за останні чотири роки УНСоюз збагатився на 1,000 нових членів, так, як він збагатився під фінансовим оглядом на 8,000,000 дол. Та, на жаль, так не сталося. Помимо всіх заходів, різних акцій, які ведено в тому часі, УНСоюз поніс втрати в членах. Проведено спеціяльні акції під час ювілейного року „Свободи", „Українського Тижневика" і „Веселки", як теж в часі ювілейних святкувань 90-ліття УНСоюзу. З нагоди 90-ліття УНСоюзу відбуто у майже всіх союзових громадах бенкети, концерти, але помимо того, все це не принесло УНСоюзові тих успіхів, яких сподівалися. З метою здержати спадок членів, Організаційний Відділ, як було вже сказано, провадив кожного року різні акції. Вони є чітко подані у його звіті на сторінках 86-100. Попросив, щоб делегати перечитали його звіт та самі виробили собі поняття, чи Організаційний Відділ працював, чи ні.

Згадав про два центральні секретарські курси, що відбулися на оселі УНС Союзівці в роках 1984, коли було 35 учасників і 1985, де взяли участь 28 курсантів. Тоді УНСоюз одержав від курсантів-місіонарів 500 аплікацій нових членів. Підкреслив, що під час курсів була дуже гарна, родинна атмосфера. Помимо всіх тих заходів, втрати в членах були поважні. Та, помимуючи все те, помимо важких організаційних обставин, завдяки мозольній праці відділових секретарів та урядовців, УНСоюз одержав від них у міжконвенційному часі 8,774 аплікацій нових членів, забезпечених на суму $30,525,000. І за це він складає їм усім подяку. Зазначив, що не вірить, щоб хтось із секретарів, чи урядовців зумисно не хотів приєднувати членів, чи не відвідували проспектів на членів. Вірить, що всі робили все, що було можливе. Згадав, що недавно відійшов у вічність заслужений союзовець, довголітній (35 років) голова Нюарської Округи та секретар 371-го Відділу, сл.п. Юліян Баранюк.

Закінчуючи своє доповнення до звіту, С. Гавриш звернувся до делегатів з проханням, щоб вони, схалюючи резолюції, кермувалися добром УНСоюзу, добром української громади, бо це завжди було і дальше є завданням УНСоюзу. На його думку, не можна виносити таких ухвал, які ділили б на некористь тієї установи, яка проіснувала вже 92 роки. На кінець звернувся до тих делегатів, які привезли зі собою на Конвенцію аплікації нових членів, щоб віддали їх йому це тепер, щоб можна було проголосити організаторів тих членів та всім їм подякувати.

Андрій Кейбіда, головний радний, відчитав привіт від губернатора стейту Ню Джерзі Томаса Кейна. Привіт залучений до протоколу.

Зенон Василькевич, голова Метрополітального Відділу УАКРади, відчитав привіт від місцевого Відділу. Привіт залучений до протоколу.

Леонід Філь, предсідник Конвенції, попросив до звітування членів Контрольної Комісії.

Мґр Іван Геврик, голова Контрольної Комісії, ствердив, що його звіт з переведеної контролі є обширно поданий у книжці звітів. До свого друкованого звіту вважає конечним додати наступне: він, як член Контрольної Комісії, є відповідальний перед українською громадою за добро Українського Народного Союзу. Український Народний Союз є надбанням українських поколінь в Америці, а делегати 30-ої Конвенції УНС покликали контролерів бути на його сторожі.

Він, як довголітній член Контрольної Комісії УНСоюзу, повтор'ює клич перших українських піонерів, що не повинно бути українця звідки він не був би, до якої церкви не належав би, якого політичного переконання не був би, щоб рівночасно не був активним членом цієї великої всенародної організації, що нею був і є Український Народний Союз.

Сказав, що саме тепер, в обличчі наступу комуністичної Москви на українську громаду, на українських патріотів, конечним є залишити всі громадські внутрішні непорозуміння, а треба стати одним, спільним фронтом проти ворога, бо в єдності сила народу і всім треба помолитися — „Боже нам єдність подай".

Д-р Нестор Олесницький, на вступі подякував делегатам за вибір його на попередній Конвенції на пост головного контролера. Подав, що він приєднав до УНСоюзу на протязі чотирьох років 56 членів, забезпечивши їх на суму $1,100,000. Ствердив, що за той час він багато дечого навчився про різноманітність діяльности УНСоюзу, а то у ділянках культури, науки, спорту, забезпечення, братської допомоги, розваги, патріотизму, політики, фінансів та видавництва. Діяльність УНСоюзу є розлога, різноманітна та важлива, і для нього було і є великою честю бути членом цієї української твердині. Ствердив, що найважчим завданням для нього була праця в Комітеті Оборони Української Спадщини. Це є праця, для якої кожна українська установа, організація, кожна українська партія повинна дати найбільше зусиль, щоб добре українське ім'я було збережене. Запропонував, що Конвенція уповноважила Головний Уряд УНСоюзу створити окрему корпорація Оборони Української Спадщини.

Ствердив, як і його передбесідники, що треба мати на увазі майбутнє УНСоюзу і яким буде його провід. Підкреслив, що він радіє, коли бачить присутніх тут молодих делегатів, молодих секретарів, але болить тим, що однак багато молодих людей відходить від праці в УНСоюзі. Мусить бути згода і співпраця, бо в єдності сила, яка є потрібна для того, щоб УНСоюз розростався.

Інж. Анатолій Дорошенко, не мав додатку до свого, вже друкованого звіту. Він тільки висловив щиру подяку всім тим делегатам, які вибрали його на останній Конвенції на пост головного контролера УНС.

Д-р Богдан Гнатюк, сказав, що йому є надзвичайно приємно зложити сьогодні, перед збором делегатів звіт із його чотирорічної праці, як одного з членів Головної Контольної Комісії, яка повинна стояти на сторожі української братської установи — найбільшої і найсильнішої української установи не тільки в Америці, але в цілій діяспорі. Його обов'язком, як члена Контрольної Комісії, було переводити контролю Союзівки. Попросив делегатів, щоб вони докладно прочитали його друкований звіт, який відноситься до справ Союзівки та ставили йому в дискусії питання, бо Союзівка є дуже важливим аспектом у розвою УНСоюзу — там приїжджають молоді люди, молоді проспекти на членів УНС.

На протязі чотирьох років Союзівка мала $2,900,000 приходів. Видатки були дещо більші, бо виносили в тому часі $2,918,000. Виходить, що на протязі останніх чотирьох років був недобір на суму $18,000. Але треба мати на увазі, що в останніх двох роках УНСоюз вложив у розбудову Союзівки понад 450 тисяч долярів. В дні 15-го червня 1986 р. буде посвячений машканевий будинок для старших віком союзовців. В дальшому сказав, що він радіє, що бачить на Конвенції тяглість членства УНСоюзу — він бачить на залі присутніх піонерів УНСоюзу, які розбудовували УНСоюз ще до часу, поки приїхали нові еміґранти, є нові еміґранти, що продовжують цю працю, а теж є присутні їхні діти, а навіть і внуки. Це є дуже позитивне явище і треба з того приводу радіти. Кінчаючи своє слово, подякував делегатам за довір'я до нього, як головного контролера УНСоюзу.

о. протопресвітер Степан Біляк заявив делегатам, що завдяки їм, він стоїть сьогодні перед цим конвенційним збором, який він назвав би мініятурним українським вільним парляментом. Коли, на превеликий жаль, в такій великій країні як Америка, немає одної української репрезентації, тоді Український Народний Союз є тим чинником, з яким в Америці числяться. І тому, що під цю пору немає єдности в цілій українській громаді, він закликає зібраних на Конвенції делегатів, щоб вони зберегли ту єдність в УНСоюзі — у найстаршій і найбільшій українській організації у вільному світі. Бо не вистачає про єдність говорити — її треба плекати в усіх ділах. Попросив, щоб його звіт з Видавництва „Свобода" делегати докладно прочитали та познайомилися з ним. Він радо дасть відповіді на запити, які відноситимуться до того звіту. Підсумовуючи свій звіт ствердив, що видання УНСоюзу „Свобода", „Український Тижневик" і „Веселка" виконують надзвичайно важливу працю для членства, на користь українців у вільному світі та для українського народу взагалі, у стремлінні до його повного визволення.

Закінчуючи своє слово подякував усім за те, що дали йому можливість працювати для УНСоюзу на посту одного з його головних контролерів. Склав на руки головного предсідника д-ра І. Флиса подяку Головному Урядові УНС за те, що Український Народний Союз дає повну підтримку Видавництву „Свобода".

ПЕРЕРВА НА 15 ХВИЛИН

ПРОДОВЖЕННЯ ДОПОВНЕНЬ ДО ЗВІДОМЛЕНЬ

Олена Олек-Скатт сказала, що у своєму, вже друкованому звіті вона подала вичерпно всю свою діяльність, пов'язану з УНСоюзом. Додала, що на протязі чотирьох років, вона приєднала до УНСоюзу 61 нових членів.

Тарас Шмагала попросив, щоб делегати познайомилися з його надрукованим звітом. Підкреслив, що спадок членства УНСоюзу є поважною проблемою, над якою треба конечно застановитися. Про це він постійно говорив і говорить вже багато разів. Вважає, що його участь у союзовому Комітеті Оборони Української Спадщини є чи не найважливішою працею, яку він виконав останнього року. Погратулював головному предсідникові д-рові І. Флисові за влаштування у 1985 р. у Вашінґтоні прийняття, під час якого відбуто зустріч із сенаторами і конґресменами. Це у великій мірі причинилося до спопуляризування УНСоюзу у Вашінґтонських кругах.

Андрій Джула сказав, що він є третім сином свого батька, який народився в Америці. Пригадав, що він був головою Конвенційного Комітету 29-ої Конвенції, яка відбулася у Піттсбурзі. Напис, що висить на стіні залі нарад, він був замовив на 29-ту Конвенцію, служить вже третій з черги Конвенції — переконаний, що служитиме і наступним Конвенціям. Підкреслив, що на 29-ій Конвенції вперше вжито машин до голосування, з чого він дуже задоволений. З того часу їх вживають на кожній Конвенції. Побажав делегатам гарно провести час на цій Конвенції та повідомив їх, що він дальше кандидує на пост головного радного УНС.

3. ВИБІР КОНВЕНЦІЙНИХ КОМІСІЙ

Леонід Філь, предсідник Конвенції повідомив, що Вирифікаційна Комісія зголосила, що має вислід голосування на членів Виборчої Комісії. Попросив до звіту голову Комісії.

мґр Іван Гаврилюк відчитав список осіб, вибраних до **Виборчої Комісії:**

		голосів
1.	Микола Бобечко (102)	180
2.	Мирон Грох (461)	178
3.	Богдан Оджинський (216)	153
4.	Володимир Яців (32)	149
5.	Анна Бурій (402)	140
6.	Микола Пришляк (45)	138
7.	Лев Боднар (131)	128
8.	Михайло Юзенів (194)	127
9.	Михайло Нич (397)	126
10.	Марія Беднарчук (178)	126
11.	Осип Гладун (277)	123
12.	Марія Весель (356)	109
13.	Антін Гайдук (107)	106
14.	Степан Чума (361)	99
	Заступники:	
15.	Марія Гаравуч (127)	97
16.	Григорій Корб'як (146)	92
17.	Володимир Лісович (385)	91

ДОПОВНЕННЯ ДО ДРУКОВАНИХ ЗВІДОМЛЕНЬ

Леонід Філь подякував звітодавцям мґрові І. Гаврилюкові та попросив головних радних до дальшого звітування.

Евген Іванців на вступі склав глибокі і сердечну подяку делегатам за довір'я до нього, коли вони вибрали його на 30-ій Конвенції головним радним УНС. Сказав, що на протязі чотирьох років він старався віддано працювати для УНС, про що докладно написав у своєму друкованому звіті. Він повністю співпрацював з Головним Урядом, з Головним Екзекутивним Комітетом, зі „Свободою", „Українським Тижневиком" і Союзівкою. Сказав, що у своєму звіті підкреслив потребу у Вашінґтоні бюра УНСоюзу для важливої репрезентації. Він сам кожночасно, коли заходить потреба, репрезентує у Вашінґтоні УНСоюз. Під цю пору, коли є серйозна справа зневалення українського імени, професійна репрезентація у Вашінґтоні є необхідна для української справи. Крім того є такі речі, як порушення людських прав на Україні, справи, які безпосередньо відносяться до УНСоюзу, таких, як податки, федеральна допомога для побудови домів для сеньйорів і багато інших. Для цього повинно бути у Вашінґтоні бюро, яке затруднювало б на повний час професійні сили. Окреме признання належиться Головному Урядові УНСоюзу і його Екзекутиві за створення рік тому Комітету Оборони Української Спадщини. Йому є відомо, що Екзекутива плянує відкрити у Вашінґтоні бюро цього Комітету і затруднити в ньому Надію Комарницьку-МкКоннел, яка прибуде тут, на Конвенцію і скаже декілька слів про це бюро.

Володимир Гавриляк, на мав додатку до свого друкованого звіту, але просив його докладно перечитати, щоб мати образ його діяльности.

Володимир Квас подякував за довір'я до нього і заявив, що він дальше кандидує на пост головного радного УНСоюзу. Дав короткий звіт з його праці на Союзівці, де він працює в заступстві управителя. Сказав, що помальовано збірник на воду — на цій праці Союзівка заощадила поважну суму грошей, бо роботу виконали працівники Союзівки за відносно малу суму грошей — $12,000 тоді, коли фірма жадала за ту саму роботу $35,000. Перебудовано „Веселку", направлено будинок біля „Києва", де будуть приміщуватися таборовики-курсанти. Під цю пору будують нову „Снек-Бар" і вибудовують вілла „Львів". Направляють плятформу до танців над залею „Веселки". Крім того переводиться нормальні направи, які робиться кожного року. Залишається ще справа побудови окремого гуртожитку для робітників — працівників Союзівки. Це буде готове наступного року. Теж у наступному році треба конечно перебудувати їдальню. Підкреслив, що необхідним є змодернізувати кімнати, бо під цю пору люди стали більш вимагаючі та радо заплатять за модерні, вигідні кімнати. В дальшому сказав, що він багато допомагав при побудові дому для старших віком союзовців, посвячення якого відбудеться 15-го червня 1986 р. На закінчення сказав, що він пішукав кандидата на управителя Союзівки, молоду людину — Володимира Гайдара. Висловив надію, що він навчиться і залишиться управителем Союзівки.

Текля Мороз сказала, що вона не має окремого додатку до свого друкованого звіту. Подала, що перед Конвенцією вона вислала поштою до Головної Канцелярії УНС 10 аплікацій нових членів. При тому подякувала делегатам 30-ої Конвенції за перевибір її на пост головної радної та побажала всім гарно провести час на цій 31-ій Конвенції Українського Народного Союзу.

Андрій Кейбіда заявив, що для нього було незвичайною честю та великим привілеєм служити впродовж чотирьох років Українському Народному Союзові та його членству на посту головного радного. За це він склав подяку тим делегатам, які вибрали його на цей пост на останній Конвенції. Він був щасливий кожний раз, коли міг допомогти Головному Екзекутивному Комітетові виконуванням покладених на нього завдань та обов'язків у різних ділянках активности Українського Народного Союзу на протязі цих звітових років. Підкреслив, що він доклав усіх старань до того, щоб виконати ці завдання та обов'язки совісно та з ентузіязмом. Він започаткував цілий ряд рекомендацій для покращання стану УНСоюзу серед членства та всієї української американської громади.

Сказав, що глибоко вірить в те, що новий дух братерства і співпраці пробудить українську громаду і цим скріпить надію та додасть заохоти до праці для кращого завтра цілого світу і поневолених, але нескорених братів і сестер в Україні.

Кінчаючи, зокрема сердечно подякував членам Головного Екзекутивного Комітету, редакторам „Свободи" та „Українського Тижневика", як також службовикам Головної Канцелярії УНС за те, що вони так охочо співпрацювали з ним і допомагали йому їхніми фаховими порадами та цінними заввагами. Ще раз щира подяка та щасти вам Боже!

Своє слово він повторив англійською мовою.

Анна Гарас сказала, що не має окремого додатку до свого друкованого звіту. Попросила, щоб її звіт прочитати. Зазначила, що на протязі останніх чотирьох років приєднала до УНС 66 нових членів. Подякувала всім членам Лігай Велійської Округи, яку вона очолює, за гарну співпрацю.

Тарас Максимович на вступі заявив, що він є невимовно радий, а при тому вдячний за та, що мас змогу, як головний радний, брати участь у 31-ій Конвенції УНСоюзу.

Сказав, що не збирається говорити тепер про свою працю для УНСоюзу, бо це є подано у його друкованому звіті. Підкреслив, що українська громада Флориди має ті самі проблеми, як і всі інші українські громади в Америці. Останніми часами Україна і українці привернули на себе увагу у зв'язку з приводу голосної справи Мирослава Медведя, а опісля трагедії в Чорнобилі. Ці справи були відповідно дискутовані всіми засобами масової інформації.

Сказав, що делегатам напевно приємно буде почути, що перед відмічуванням на телевізійній станції ЕНБІЕС — Маямський канал — року Поневолених Націй, до нього звернувся директор тієї станції словами: „Маквимович, ми можемо непогоджуватися в багатьох справах, але коли приходить говорити на телевізії про українські справи, ми хочемо, щоб ти був речником українців південної Флориди". Він є переконаний в тому, що те довір'я до нього частинно є тому, що він є членом Головного Уряду УНСоюзу. За це він є вдячний УНСоюзові, а передусім делегатам, які дали йому змогу служити УНСоюзові на посту головного радного на протязі останніх чотирьох років. Кінчаючи, запросив усіх до Маямі, Флорида, щоб там відбути наступну, 32-гу Конвенцію Українського Народного Союзу.

Василь Діднок на вступі подякував за те, що його вибирають вже на протязі 20 років на пост головного радного. Звернувся до тих, які ще не вспіли прочитати його друкованого звіту і сказав, що в його звіті основною ниткою протягається журба за ріст УНСоюзу, за братерство, історію та добро української спільноти в Америці і Канаді та посередньо для цілого українського народу. Склав подяку головному предсідникові д-рові І. Флисові за те, що він остаточно правильно зрозумів ролю УНСоюзу в Канаді. Додав, що організаційні можливості в Канаді є великі і це була найвища пора зробити ті висновки, що головний предсідник їх подав. Підкреслив, що канадці-союзові не хочуть ніякої сепарації від УНСоюзу в Америці — вони хочуть доложити всіх старань до того, щоб УНСоюз був гордістю всіх українців. Але для цього потрібно відповідних засобів. Тому треба якнайскорше зробити рішення, щоб дати Канаді ці засоби. Кінчаючи своє слово, передав головному організаторові 10 аплікацій нових членів, як завдаток на зріст членів у Канаді.

Василь Пастушок подякував делегатам 30-ої Конвенції за те, що їхніми голосами вони дали йому почесний привілей служити УНСоюзові на посту головного радного на протязі останніх чотирьох років. Попросив прочитати його друкований звіт, а при тому додав, що радо відповість на питання, коли будуть спрямовані до нього. Окрему подяку склав членам Екзекутиви за повну співпрацю та цінні поради. Також подякував редакторам „Свободи" Зенонові Сниликові та „Українського Тижневика" Ромі Гадзевич за співпрацю. Про головного організатора Степана Гавриша сказав, що він був той, що вперше познайомив його з УНСоюзом і заохотив його до праці для нього. При тому, дякуючи С. Гавришеві за це, передав йому 23 аплікації нових членів.

Роман Татарський не мав додатку до свого друкованого звіту. Останнім часом його праця проходила над підготовою цієї 31-ої Конвенції УНС.

д-р Мирон Куропась відчитав привіт від конґресмена Дана Ріттера. (привіт залучений до протоколу)

Головний редактор „Свободи" Зенон Снилик додав, що від часу, коли звіти були вже надруковані, треба було б до них додати ще три сумні моменти, які заіснували в українській громаді — перше, це несподіваний відхід у вічність, після 35 років праці в адміністрації „Свободи", пок. Квітки Стецюк, довголітньої секретарки 25-го Відділу УНС, що є найбільшим Відділом в системі УНСоюзу. Дальше, велику і невиджалувану втрату понесла українська громада, відповідавши на вічний спочинок активіста пок. Ігоря Ольшанівського, який при тому був його шкільним товаришем і зарозом особистим приятелем.

Найболючішою є втрата життя братів і сестер на Україні в наслідок нуклеарної катастрофи у Чорнобилі. На протязі двох тижнів, після цієї катастрофи, редакція „Свободи", у співпраці з членами Екзекутиви і редакції „Українського Тижневика" старалася зробити все, що було в їхній силі, щоб не повторився 1933-ній рік. До „Свободи" прийшла тоді велика американська преса за інформаціями, бо таких інформацій не могла отримати з України, чи з Москви. Сказав, що він є впевнений в тому, що при помочі активістів у терені, вдалося поінформувати світ про те велике нещастя. Звернувся до збору делегатів із проханням, щоб вони вислали сильну, недвозначну вимогу до країн поселення — Америки й Канади — щоб вони зробили сильніший натиск на Москву, щоб вона дозволила на допомогу братам і сестрам в Україні.

Головний редактор „Українського Тижневика" Рома Гадзевич на вступі сказала, що у своєму друкованому звіті вона подала зміни, які у звітовому часі зайшли в складі персоналу „Українського Тижневика", вичислила там теж кореспондентів, дописувачів, більші важливіші новини, як теж справи УНСоюзу, про які писав „Український Тижневик" на протязі чотирьох років.

Зараз вона хоче подати важливіші моменти з праці „Українського Тижневика" на протязі звітового часу, а то: зладжено окреме число „Українського Тижневика", присвячене виключно голодові на Україні в роках 1932-33,

як теж видано з цього приводу 88-сторінкову книжку англійською мовою під наголвоком „Великий Голод на Україні — невідомий Голокост". „Український Тижневик" має велику заслугу в тому, що постала затверджена американським сенатом Комісія для дослідження голоду на Україні. Редакція „Українського Тижневика" дуже тісно співпрацювала з пок. Ігорем Ольшанівським. Його передчасна смерть є великою втратою для української громади.

Під цю пору збільшилося число репортажів з Канади, а це тому, що там є тепер асистент редактора „Українського Тижневека". Те саме відноситься до Середнього Заходу Америки „Український Тижневик" має там свого окремого кореспондента.

На протязі останніх декількох тижнів „Український Тижневик" був дуже зайнятий справами нуклеарного вибуху в Чорнобилі — про це вже згадував ред. Зенон Снилик.

Великою перешкодою для збільшення числа передплатників „Українського Тижневика" в Канаді є тамошня пошта. Достава кожного числа триває цілий місяць. Адміністрація старається провірити цю справу.

Останніми часами можна завважити зріст кількости вісток із життя української громади. Ствердила, що „Український Тижневик" не має досить місця на те, щоб усі ці новини поміщувати і є примушений бути більш селективним у підбиранні вісток для поміщення у газеті. Але при тому, редакція дуже оцінює навіть вирізки з преси з цікавими звідомленнями, що їх надсилають читачі, та попросили, щоб вони це продовжували.

На цьому закінчено вечірню сесію — понеділок, 26-го травня 1986 р., год. 6:30 вечора.

ВІВТОРОК — 27-го травня 1986 р.
Рання Сесія — год. 9:15 рано

Леонід Філь, голова Президії запитався, чи делегати бажають, щоб відчитати синопсіс понеділкових нарад. Вирішено не читати такого до кінця нарад Конвенції.

О. В. Ткачук попросив присутніх, щоб замість молитви відспівали тридиційне Христос Воскрес.

Після цього, голова Президії Л. Філь попросив присутніх встати і однохвилинною мовчанкою вшанувати Великого Сина України, Симона Петлюру, якого 60-ліття трагічної смерті саме тепер припадає.

В дальшому, він відчитав привіти для Конвенції від: Товариства Українських Бібліотекарів Америки і від Української Світової Кооперативної Ради. (привіти залучені до протоколу).

3. ВИБІР КОНВЕНЦІЙНИХ КОМІСІЙ

Голова Верифікаційної Комісії мгр. Іван Гаврилюк подав вибрані склади Комісій:

Просьб:	**гол.**
Марія Кульчицька (8)	177
Василь Євтушенко (422)	154
Максим Задойний (240)	115
Євген Волошин (230)	113
Михайло Шпонтак (204)	111

Секретарська:	
Роман Гарас (47)	154
Михайло Захарко (349)	126
Юліян Юринець (423)	121
Тарас Сливінський (59)	93
Михайло Дідух (434)	91
Іван Яремчук (361)	89

10. ДИСКУСІЯ НАД ЗВІДОМЛЕННЯМИ ТА ЇХ ПРИЙНЯТТЯ

Адв. Роман Олесницький (19) відносно звіту головного радного Володимира Кваса сказав, що на його думку ніхто, хто є працівником УНСоюзу, не може рівночасно бути виборним головним радним УНС. Тоді, коли В. Квас пішов на емеритуру, його вибрано на головного радного, але з хвилиною, коли він повернувся на працю управителя Союзівки, він повинен був зрезигнувати з виборного посту головного радного. Уважає, що це є конфлікт інтересів, про що говорить 26-та точка статуту УНСоюзу.

Атанас Кобрин (130) запитався Уляни Дячук, чому вона, пишучи у своєму звіті про дотації для шкіл українознавства, не згадала поважної дотації УНСоюзу в сумі понад п'ять тисяч долярів на вишкіл учителів, що відбувся у 1985 році на Союзівці. Також запитався, чому в її звіті є подано, що у 1985 році вплинуло 160 подань на стипендії, а роздано 178 стипендій — чи це є може друкарська помилка. В дальшому хотів знати, чому в Конвенційній Книжці Марія Душник не є згадана, як почесний член УНСоюзу. Головного контролера інж. Анатолія Дорошенка запитався, чи була колибудь дискутована справа прийняття на працю керівника пресового відділу — про якого він згадує у своєму звіті. Порушив справу керівника братської діяльности і продавця забезпечення. Сказав, що на пост керівника братської діяльности було оголошення в пресі, на підставі якого зголосилася особа і її прийнято на працю. Пост продавця забезпечення не був проголошений в пресі.

Д-р Михайло Снігурович (414) висловився відносно звіту головного предсідника. Сказав, що він правдоподібно через недогляд, вичисляючи поіменно всі Округи, які відсвяткували 90-ліття УНСоюзу, не згадав Округи Ню Гейвену, яка дуже величаво відсвяткувала ювілей УНСоюзу. Попросив справити цей недогляд. В дальшому сказав, що побажаним було б, щоб на цю Конвенцію приїхала керівник братської діяльности Маріянна Сакалош, щоб присутні делегати-секретарі Відділів УНСоюзу мали змогу запізнатися з нею.

Микола Денисюк (487) сказав, що Славко Новицький, продуцент фільму „За стерном долі" уповноважив його порушити справу цього фільму тут, на Конвенції. У звіті головного предсідника є сказано, що С. Новицький вимагає від УНСоюзу виплатити йому додатково суму $45,000, щоб можна було цей фільм показувати загалові української громади. Справа опинилася у адвокатів і може довго трівати, поки буде полагоджена. С. Новицький передав йому листа, якого просив відчитати перед збором Конвенції. (Лист залучений до протоколу).

Михайло Сорока (136) висловився про звіт головного предсідника, який на вступі пише, що УНСоюз зробив великий крок вперід. Сказав, що не можна, на його думку, називати великим досягненням того, що в тому саме часі УНСоюз втратив понад десять тисяч членів. Траба справити у звіті слова головного предсідника і написати: „великий крок взад". Підкреслив, що членство УНСоюзу є поділене — одні виключилися до УАКРади, інші залишилися в УККА і через це тіло УНСоюзу є „пошматоване". Звернувся до головного редактора „Свободи" Зенона Снилика і запитався, чому у „Свободі" появляються новини з одного тільки середовища, а немає там вісток з життя цілої української громади. Щоденник був би багато цікавіший, коли б охоплював у вістках ціле громадське життя. В дальшому запитався, чому „Свобода" присвятила так багато місця для Сахарова і його дружини, які є росіянами.

Проф. Іван Телюк (414) сказав, що він не погоджується зі звітом гол. предсідника, де він говорить про ріст УНСоюзу під фінансовим оглядом. Підкреслив, що приходи УНСоюзу не є базовані на зібраних вкладках, бо є великі втрати в членах, але є базовані на відсотках від інвестицій. На тому не можна базувати майбутності УНСоюзу. Дійсним прибутком є зібрані вкладки від членів, яких сума видатно зменшилася. Ствердив, що в поведінці головного предсідника немає братського духа, того духа, на якому був побудований УНСоюз. Сказав, що коли головний предсідник був на зборах у Вілмінгтоні, не хотів відповісти на деякі, звернені до нього питання. Відносно Контрольної Комісії, звіти якої появлялися на протязі останньої каденції в пресі, сказав, що з них було видно, що в деяких контролях не брали участі всі контролери. Вважає, що обов'язком кожного контролера є брати участь у всіх контролях, які відбуваються. Це може бути важко для професійної особи, але коли та особа дала згоду бути вибраним, то мусить виконувати всі обов'язки, які є пов'язані з цим постом.

Ведучий нарадами, Леонід Філь переповів короткими словами англійською мовою завваження проф. І. Телюка.

Д-р Богдан Шебунчак (25) дораджував, щоб зібрати всі питання, а тоді відповісти на них, бо багато питань є дуже схожих. Це заощадить час. А якщо ні, дораджував органичити час дискутантів.

Павло Войнів (182) попросив, щоб не перекладати слів поодиноких дискутантів, незалежно від того, якою мовою він говорить.

Д-р Богдан Футей (240) пригадав, що в прийнятому порядку нарад є точка „дискусія над звітами" і цього не можна зміняти. Натомість треба обмежити час кожного дискутанта.

Леонід Філь, предсідник Конвенції повністю погодився з твердженням Б. Футея. Запропонував обмежити час дискутантів до 3-ох хвилин, на що всі погодилися.

Володимир Корчинський (271) запитався заступника гол. предсідника д-ра Куропася, як на його думку можна зацікавити УНСоюзом молодих людей у віці від 20-40 років життя. Головного предсідника д-ра Івана Флиса запитався, чи Союзівка має „лаябіліти іншуренс". Дав признання головному касирові Уляні Дячук за професійне ведення фінансової господарки УНСоюзу. При тому попросив, щоб вона вияснила йому, чому видатки на Річні Наради (звіт У. Дячук — стр. 61), які у 1983 році виносили $16,000, у 1984 р., піднеслися до $32,000, а у 1985 році виносили вже аж $48,000.

Михайло Коркоць (345) попросив, щоб д-р Мирон Куропась сказав йому, в якій формі він бачить можливості УНСоюзу стати в обороні українського імени. Також запитався, які є вигляди для того, щоб створити у Вашінгтоні бюро, яке полагоджувало б такі справи.

Володимир Янів (209) сказав, що на 30-ій Конвенції УНСоюзу було схвалено, що касується пост виборного головного організатора. Запитався головного предсідника, як сталося, що декілька тижнів тому він прочитав у пресі, що прийнято на працю директора організаторів членів УНС, а крім нього УНСоюз прийме на працю ще дві особи. На протязі останніх чотирьох років ту працю, що мали б тепер виконувати три особи, робив теперішній головний організатор Степан Гавриш. Запитався, чим можна це пояснити. В дальшому сказав, що, як йому відомо, адв. Нестор Олесницький одержав за полагодження в суді податкової справи УНСоюзу винагороду в сумі $24,000. На його думку, контролер УНС не може бути рівночасно адвокатом УНСоюзу, бо це є конфлікт інтересів.

Михайло Ольшанський (51) ствердив, що він є вже сьомий раз на Конвенції УНС. Звіти членів Головного Уряду читає з приємністю, бо вони віддзеркалюють дійсне життя та розвиток УНСоюзу. Висловив своє застереження до звіту заступниці головного предсідника, Гльорії Пашен і сказав, що звіти колишньої заступниці гол. предсідника Марії Душник були далеко ліпші — вони вказували на її віддану працю для УНСоюзу. Марія Душник дійсно репрезентувала Український Народний Союз, як в українському, так і в американському середовищах.

Леонід Філь, предсідник Конвенції попросив, щоб дискутанти говорили виключно до справ, порушених у звітах, а не входили в персональні порахунки і непорозуміння поодиноких членів Головного Уряду УНС.

Інж. Лев Боднар (131) сказав, що звіти членів Головного Уряду повинні були бути вислані делегатами два тижні перед Конвенцією, щоб вони мали змогу познайомитися з ними. Ствердив, що в УНСоюзі є великий спадок членів, причиною якого є, що головний предсідник місто працювати для УНСоюзу, включився у політику. Йому, як предсідникові УНСоюзу, не вільно було вмішуватися у громадські непорозуміння... В дальшому висловив своє обурення з приводу, що прийнято на працю не-українця, який мав би організувати членів. За те все він висловив головному предсідникові „вотум недовір'я". Сказав, що піддержує твердження заступника головного предсідника д-ра Мирона Куропася, що треба притягнути до УНСоюзу молодих людей у віці від 20-45 років життя. Запитався, чому немає звіту директора для Канади, сенатора Павла Юзика — на його думку це встид і це доказує, що не можна „сидіти на двох стільцях". Сенатор П. Юзик має високу позицію в канадському уряді і не має часу для справ УНСоюзу. Він не повинен бути більше вибраний на той пост. Запитався голову Контрольної Комісії, мгра Івана Геврика, чи Контрольна Комісія звернула увагу головному предсідникові, що він робить розбиття в українській громаді. Обов'язком Контрольної Комісії є наглядати над працею Екзекутиви.

Михайло Шпонтак (204) запитався членів Контрольної Комісії, чи були проголошені оферти на будову на Союзівці дому для старших віком союзовців. А якщо так, то скільки зголосилося таких оферт. Чому побудовано дім лише для одинадцять осіб, коли є запотребування на багато більше кімнат. УНСоюз, як найбагатша українська установа, повинен дбати про потреби своїх членів. В дальшому запитався головного предсідника, чому він зосереджував велику частину свого часу, своєї енергії для створення непотрібної т. зв. громадської централі — УАКРади. Звернувся із закликом до делегатів, щоб добре застановилися над тим, коли будуть вибирати членів нового уряду УНСоюзу.

Гелен Черномаз (490) попросила вияснити її, чому урядовці її Відділу не одержали запрошення на посвячення дому в сеньйорів, що відбудеться в червні ц. р. на Союзівці.

Ярослав Білак (432) запитався д-ра Мирона Куропася, коли появиться книжка його авторства п. з. „Українці в Америці". Про цю книжку була вже мова на попередній конвенції, а у фінансовому звіті є подано, що він одержав від УНСоюзу на її публікацію $11,500.

Д-р Іван Скальчук (430) ствердив, що головний предсідник у своєму звіті дуже побіжно згадав про книжку „Амерікен Свастіка", в якій автор називає УНСоюз і „Свободу" нацистськими організаціями. Запитався, що зробив УНСоюз на чолі з предсідником, щоб притягнути до відповідальности автора книжки Чарлса Гіґґінса. Створення Комітету Оборони Української Спадщини не розв'язує тієї проблеми. Участь членів Екзекутивного Комітету з головним предсідником на чолі в УАКРаді допровадить УНСоюз до упадку. УНСоюз мусить повернути на інші, невтральні рейки і його політика мусить бути сприємлива для всіх його членів. Інакше він завалиться. Сказав, що українці вимагають, щоб у Ню Йорк Таймс-і, чи іншій американській пресі, появлялися статті на українські теми. Але він хоче знати, чому у „Свободі" немає вісток із діяльности УККА і Визвольного Фронту та статей на їхні теми.

Д-р Олег Волянський (88) запитався ред. Зенона Снилика, чому „Свобода" ще досі не помістила сторінки сеньйорів. Матеріяли на сторінку були передані вже давно.

Евген Репета (146) ствердив, що на протязі двох каденцій — тобто 8 років урядування головного предсідника, стан активних членів УНСоюзу зменшився на 14,093. У 1985 році приєднано менше як дві тисячі членів. Це сталося вперше за 53 роки, бо навіть в часі депресії приєднувано більше членів. В дальшому запитався, чому прийнято на організатора чужу людину, який не має нічого спільного з українською громадою і її зовсім не знає. Зацитував уривок із звіту головного предсідника з 1979 року, в якому він писав про Данька кажучи, що організатор мусить мати почуття братського духа, тобто мусить бути українцем. Саме вміння продавати забезпечення не вистачає. Прийняття на працю організатора членів чужинця не розв'яже проблеми і кризи членів. Причина є в тому, що головний предсідник займається політиканством, а не Союзом і доки це не зміниться, поправи не буде.

Августин Рудник (257) підкреслив, що в Каліфорнії є великі можливості зорганізувати членів. Треба тільки, щоб туди поїхав хтось із Головної Канцелярії УНСоюзу.

Тиміш Мельник (277) запитався головного редактора Зенона Снилика, чому „Свобода", яка колись була дуже обєктивною газетою, тепер не поміщує навіть платних оголошень УККА. Хто за це відповідає і хто децидує в тих справах. Також не було згадано у „Свободі" про концерт, що відбувся в Ню Йорку з рамени УККА, ані теж не поміщено рецензії (перекладу з англійської мови), що появилася про нього у „Вашінгтон Повст". Ствердив, що ми живемо у великій країні, де є вільна преса. А якщо є вільна преса, то чому не поміщено у „Свободі" протестів, які вислали Відділи Окружного Комітету Нової Англії з приводу, що УНСоюз став членом УКАРади. Висловив застереження до того, щоб у „Свободі" поміщувати знимку повного складу Контрольної Комісії тоді, коли контролю переводять тільки три її члени. Запитався, чи Головний Екзекутивний Комітет має право суспендувати тих членів, які не хотять передплачувати „Свободу", а хотять тільки були членами УНСоюзу. На його думку, член УНСоюзу не мусить передплачувати „Свободи" на те, щоб бути його активним членом. Попросив, щоб дати йому на це вичерпну відповідь.

Проф. Василь Лучків (16) ствердив, що спадок членів є поважною загрозою для існування УНСоюзу. Запитався, чи Екзекутива застановлялася над розв'язкою тієї справи. Сказав, що конечним є впровадити нові, модерні кляси забезпечення. Запитався, як під цю пору виглядає справа злуки УНСоюзу з УБСоюзом.

Євген Волошин (230) запитався головного радного Тараса Максимовича, чи 32-га Конвенція УНСоюзу могла б відбутися у Маямі, Фльорида, і чи вона була б успішною.

Степан Ґоляш (379) порушив справу дотацій. Ствердив, що УНСоюз завжди був жертвинний на різні громадські цілі. На його думку, дотації повинні бути допоміжні в організуванні членів. Похвальним є, що УНСоюз жертвував $25,000 на відновлення статуті „Свободи", але не погоджується з тим, що УНСоюз дав $5,000 для голодуючих в Абісинії. Уряд Абісинії є комуністичний і, на його думку, ці гроші пішли в комуністичні руки, а не для голодуючих. Запитався д-ра М. Куропася, чому він є більше активний у громадському житті в Чікаго, а мало цікавиться працею в УНСоюзі, за яку він відповідає.

Д-р Богдан Футей (240) заявив, що він повністю піддержує ідею Екзекутиви УНСоюзу влаштувати бюро у Вашінгтоні. Це є дуже важлива і конечна справа. Таке бюро, побіч уже існуючого там бюра УККА, було б дуже побажане і помічне для української справи. Висловив своє застереження до статті головного предсідника, яка появилася в „Українському Тижневику" і в якій він порушує особисті непорозуміння з деякими особами. Ці непорозуміння заіснували ще під час 30-ої Конвенції УНС. Сказав, що це не є в порядку. УНСоюз повинен дбати і пропагувати згоду в громаді, а не підсилювати роздор. Він особисто був дуже льояльний до УНСоюзу і закиди в його сторону в цій статті були безпідставні та дуже не на місці. Висловив признання редакторам „Українського Тижневика" за їхню працю, бо загальна опінія про „Український Тижневик" є дуже добра. Зате, цілком навпаки є зі „Свободою", одиноким українським щоденником у вільному світі. Рівень „Свободи" спав дуже низько, так низько, що під цю пору кожний український часопис, що появляється в Америці й Канаді, є на вищому рівні, як „Свобода". Йому важко сказати, чи це є вина головного редактора, чи Екзекутивного Комітету, але в тій справі мусить бути щось зроблено. Сказав, що він вповні погоджується з д-ром І. Флисом, що цілий Головний Уряд і всі, кому є дорогий УНСоюз, відповідають за його розвиток. Тому треба вибирати такий провід, який має візію майбутньої праці в УНСоюзі та повністю віддасться цій праці.

Степан Куропась молод. (423) запитався головного предстідника, які пляни має УНСоюз для молодих членів на наступні чотири роки.

Віра Боцюрків (492) висловила вдоволення, що головний пресідник д-р І. Флис почав думати про потреби членів УНСоюзу в Канаді, які є подібні до тих, що їх мають члени УНСоюзу в Америці. Сенатор Павло Юзик не міг прибути на Конвенцію, бо його державні обов'язки не дозволили на те. Але він повинен бути у проводі УНСоюзу на пості директора для Канади.

Стефанія Рудик (5) запиталася головного предсідника, чому немає присутної на Конвенції координатора братської діяльности Маріянни Сакалош. Також із звідомлень у „Свободі" виходить, що вона не бере участи в організаційних зборах Окружних Комітетів. Маріянна Саколош була присутня разом із Степаном Гавришем на зборах 5-го Відділу в Асторії і виглядає, що вона є добрим промовцем і здібним організатором членів. Маріянна Сакалош повинна брати участь у всіх організаційних зборах як теж повинна бути присутня тут на Конвенції. Як Екзекутиви буде дальше так поступати, то може забути про приріст нових членів. В дальшому порушила справу найменування на місце головного радного адв. Аскольда Лозинського, який уступив із свого посту, Романа Татарського, що здобув на 30-ій Конвенції 111 голосів. Микола Хоманчук, голова Нюйоркської Округи, довголітній заслужений союзовець, який приєднав до УНСоюзу 400 членів і на попередній Конвенції одержав 119 голосів, повинен був бути кооптований на місце головного радного Аскольда Лозинського. Попросив, щоб їм відповісти, чому сталося інакше.

Василь Ліщинецький (240) заторкнув справу престижу УНСоюзу. Ствердив, що його престиж впав, бо провід Союзу, а докладніше головний предсідник занимається політикою, роздріблюється у непотрібній праці і не стає йому часу для УНСоюзу, про який він повинен дбати у першій мірі. Висловив своє невдоволення з приводу статті головного предсідника, яка появилася у „Свободі", в якій він критикує проф. Лева Добрянського. Запитався, чому „Свобода" так мало писала про нуклеарну катастрофу у Чорнобилі.

Роман Куропась (20) сказав, що дуже радіє, що має змогу бути учасником цієї Конвенції. Запитався, як представляється справа звідомлення Балу і що було прийнято з пропонованих ним точок та як переведено їх в життя.

Володимир Винницький (239) порушив справу виборного організатора. Сказав, що на 30-ій Конвенції вирішено, щоб цей пост не був виборний, а наємний, тобто, щоб Екзекутива принимала на працю такого організатора. Висловив своє негодування з приводу, що коротко перед конвенцією, Екзекутива прийняла на той пост не-українця, який не знає української мови, ані не є обзнайомлений з українським середовищем. Сказав, що делегати Пенсильвенії відбули нараду і схвалили пропозицію, щоб Конвенція уневажнила зміну статуту в справі виборного організатора, що була прийнята на 30-ій Конвенції. Підкреслив, що він, як секретар Відділу не буде співпрацювати з не-українцем і є переконаний, що інші секретарі є тієї самої думки. Відносно приєднання членів запитався, чи кожний делегат привіз на Конвенцію бодай 3 аплікації нових членів, так як про це просила Екзекутива УНС. Висловив надію, що секретарі будуть приєднувати членів, бо їм лежить на серці добро Українського Народного Союзу.

Тарас Шумилович (457) запитався, чому у звіті головного предсідника між посмертними згадками, не згадано колишнього редактора „Свободи", заслуженого громадського діяча, пок. проф. д-ра Луку Луцева.

Степан Іваницький (276) звернувся зі запитом до головного предсідника, чому УНСоюз так щедро допомагає українським людям поза межами Америки, а не хоче допомогти своїм членам, які потребують помочі. УНСоюз постав з метою помагати найперше своїм членам, а щойно опісля іншим. В дальшому порушив справу злуки УНСоюзу з УБСоюзом. Рішення про злуку було схвалено на 29-ій Конвенції в Піттсбурзі, тобто вісім років тому. Чому досі не наступила та злука.

Тимко Бутрей (164) порушив справу прийняття не-українця на працю організатора членів УНСоюзу. Український Народний Союз є українською установою і він хоче бачити на пості організатора українця, бо тільки українець має доступ до проспектів на членів. Сказав, що УНСоюз має професійних людей, які багато років працювали як організатори членів та які на протязі того часу приєднали до УНСоюзу багато членів.

Михайло Карачевський (221) сказав, що, переглядаючи звіт головного радного Евгена Іванцева, побачив, що він організував на Союзівці зустріч професіоналістів. Запитався, яку користь принесла УНСоюзові та зустріч та хто за неї платив. В дальшому сказав, що Конвенція повинна була вшанувати пам'ять жертв нуклеарного вибуху в Україні.

Д-р Володимир Оренчук (481-401) заявив, що завваги деяких дискутантів до звіту головного предсідника спонукали його зайняти в тій справі становище, а саме, що дискутанти послуговуються у їхній дискусії двома аргументами — спадок членства в УНСоюзі та активна участь УНСоюзу в УАКРаді допровадить Союз до упадку. А в дійсності, на його думку, справа спадку членства є виною усіх, присутніх тут делегатів, які повинні дбати про зріст членства. Це не є вина виключно головного предсідника, як це стверджують деякі дискутанти. Відносно другого аргументу, який так авторитетно підкреслюють деякі дискутанти, що головство головного предсідника в УАКРаді, на думку згаданих дискутантів, є шкідливим для УНСоюзу, сказав, що з історії УНСоюзу повинно бути всім відомо, що його головні предсідники завжди брали активну участь в українському громадсько-політичному житті. Ствердив, що живемо в демократичному світі й коли дані дискутанти заступають свої політичні переконання, то головному предсідникові можна мати його переконання.

Д-р Іван Пелех (172) звернувся з питанням до членів Головного Екзекутивного Комітету, як переведено в життя рішення 30-ої Конвенції, яка зобов'язала Екзекутиву покликати найпізніше до 6 місяців після Конвенції спеціяльну комісію для оборони доброго імени українців і української культури та поборювання наклепницьких інформацій про український нарід.

Петро Залуга (183) висловив жаль до Організаційного Відділу за те, що на його кількакратні прохання, щоб головний організатор Степан Гавриш відвідав у минулому році Округу Дітройту, не було ніякого відгуку. На його думку, головний організатор повинен відвідати кожного року всі Округи, без огляду на те, чи його просять прибути чи ні. Висловив побажання, щоб у майбутньому це сталося.

Ірена Щерба (173) заявила, що її дуже вразило, що Екзекутива прийняла на працю організатора чужинця, та що запевняє всіх, що він буде забезпечувати членів на високі суми та буде вишколювати продавців забезпечення. Запиталася, як можна було поминути людину, яка так багато років свого життя присвятила праці для УНСоюзу. Сказала, що вона повністю піддержує одного із своїх передбесідників, який пропонував, щоб Конвенція уневажнила рішення 30-ої Конвенції відносно виборного головного організатора. Тим дасться змогу Степанові Гавришеві бути вибраним на той пост. Порушила справу обов'язку передплачування „Свободи" для тих членів, які були роджені в Україні. Сказала, що ця справа повинна бути наладнана в той спосіб, що вони можуть передплачувати „Свободу", але коли не хотять, не мусять, бо є багато членів, які мають інше політичне переконання і не хотять читати „Свободи". Чи з тієї причини треба їх суспендувати. На її думку, це дуже нерозважне рішення. В дальшому запиталася, чим руководиться стипендійна комісія УНС, приділюючи стипендії. В минулому році найвищі стипендії одержали студенти, члени одної родини. Також попросила вияснення, чим руководиться Екзекутива, покликаючи членів Конвенційних Комісій. Це є свого рода почесть бути покликаним до одної з таких Комісій. Чому ніколи не покликано нікого з її Відділу, який добре працює і розвивається — її чоловік, секретар Відділу бере участь вже в 6-ій з черги Конвенції УНС, а вона, яка організує членів до Відділу, є на 5-ій Конвенції.

Відбулося святкування 22-го Січня у Вілліямставні

Мейор ДіНові передає Олександрові Кобасі проклямацію Дня Української Незалежности.

Вілліямставн, Н. Дж. — Не зважаючи на снігову і дуже холодну погоду, українці в повіті Монро врочисто відзначили День Самостійности і Соборности України окремою церемонією в ратуші з піднесенням українського прапору і відчитанням окремої проклямації посадника Вілліямставну. Посадник ДіНові відчитав у своєму бюрі проклямацію, в якій, між іншим, висловив надію, що свобода і незалежність України стане колись дійсністю.

Слово до зібраних виголосив Павло Лісний, а після відспівання національних гимнів і вислухання проклямації посадника ДіНові Олександер і Ольга Кобаси гостили усіх полуденком із традиційних українських страв.

Про це відсвяткування Дня 22-го січня появилася обширна інформація в місцевому тижневику „Ґлочестер Кавнті Таймс" з датою 23-го січня пера журналіста Адама Левайна, прикрашена трьома великими знімками під заголовком „Сон про свободу".

ЛЮТИЙ-БЕРЕЗЕНЬ — ЗБІРКА УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДСЬКОГО ФОНДУ 1987

Достойні Громадяни — Українці в ЗСА

Жорстокі переслідування і великі втрати, що їх зазнає наш нарід в Україні, включно із жахливими наслідками радіяції, після ядрової катастрофи в Чорнобилі, а тут неперебірчива кампанія ворожих нам сил, знеславлювання нашого імени, обвинувачування у мнимих воєнних злочинах, вимагають від нас консолідації усіх наших національних сил протидіяти проти тих наклепів.

В обличчі такої невідрадної ситуації УАКРада завжди обстоювала необхідність одної сильної центральної репрезентації українців в ЗСА і змагала до реалізації цього задуму. На жаль, не з вини УАКРади, ці намагання покищо безуспішні.

УАКРада розглянула можливості створення, на взір Канади, спеціяльного комітету, який мав би зайнятися збіркою матеріялів і заанґажуванням відповідних сил з метою опрацювати аналізу поселення українців в ЗСА та його опублікувати.

УАКРада співпрацювала в акції видання Департаментом Освіти Стейту Ню Йорк і Стейтового Університету 3-го тому про народовбивство-ґеноцид, у якому подано матеріяли про Великий голод в Україні, що має бути включений у навчальну програму в школах стейту Ню Йорк.

Екзекутива УАКР бере активну участь у Крайовому Комітеті 1000-ліття Хрещення України.

У зовнішньо-політичних справах Екзекутива продовжувала зв'язки із урядовими чинниками і не-державними (етнічними) організаціями і підтримувала ті акції державної політики, що були на користь поневолених большевиками народів, а передусім України.

Екзекутива інтервеніювала у справі консуляту в Києві і підтримувала акції Української Гельксінкської Групи, а представник УАКР брав участь у Конференції Співробітництва і Безпеки, що відбулася у Відні в листопаді 1986 р., входячи у склад делеґації СКВУ.

Щоб уможливити УАКРаді вив'язуватися надалі із тих завдань і їх здійснити, а також із фінансових зобов'язань супроти СКВУ, що виносять річно 37.500 дол., Екзекутива, дякуючи усім жертводавцям за підтримку в минулому, звертається з проханням до громадянства продовжувати встановлений три роки тому Український Громадський Фонд для покриття бюджету витрат, зв'язаних із її діяльністю.

Внески Фонду такі:

250.00 дол. від Крайових Організацій,
50.00 дол. від їх відділів,
25.00 дол. від осіб, що заробітково працюють,
15.00 дол. від пенсіонерів,
5.00 дол. від студентів.

Просимо в міру можливостей не обмежуватися до цих мінімальних сум. Чеки виставляти на: Ukrainian American Coordinating Council і висилати на адресу:

UKRAINIAN AMERICAN COORDINATING COUNCIL

142 Second Avenue, New York, N.Y. 10003

Екзекутива УАКРади

Праця 47-го Відділу СУА в Рочестері

28-го грудня минулого року 47-ий Відділ СУА ім. Лесі Українки в Рочестері, Н. Й., закінчив діловий рік Загальними зборами в їдальні школи св. Йосафата. Збори відкрила голова Ірина Руснак. Вона попросила до президії на предсідницю Анну Капітан, на секретарку Ірину Семанюк. Відтак попросила відпоручницю Окружної управи північного Нью Йорку, заступницю голови Ірину Ольшанську до президіяльного стола, а присутні привітали її оплесками.

Після відчитання і прийняття протоколу з попередніх Загальних зборів почалися звітування.

Минулий рік був вийнятково виповнений працею „по береги". Під справним проводом і плянуванням голови Ірини Руснак дії Відділу йшли рівномірним кроком, спрямовані в першу чергу для добра і успіху цілої організації та підтримки її починів.

Із 87 членок на початку року залишалося 81: одних забрала невмолима смерть, інші виїхали в теплі сторони. Із тих 81 — 70 уже на емеритурі (із них 40 з понад 25-літнім стажем у Відділі), тому нашим стремлінням і бажанням є передати частину праці молодшим місцевим Відділам.

Особливо лежить нам на серці дитяча світличка, яку 20 років тому заснував наш Відділ, а тепер вона перебуває під орудою наймолодшого 120-го Відділу і начисляє 24 малят. У всяких починах і імпрезах світлички Відділ радо подає допомогу, а виховна референтка служить кожночасно досвідом і порадами.

Дружня співпраця членок насвітлило різного роду акції, що на них з признанням і щедро відгукнулася місцева громада.

На XX Конвенції СУА в 1984 році в Нью Йорку Відділ одержав перше місце з-поміж усіх Відділів на терені Америки. Належна оцінка і відзначення праці Відділу зобов'язують членок на продовжування її на цьому самому або й вищому рівні.

Культурно-освітня та мистецько-музейно мережа праці не обмежувалася до діяльности у Відділі, але часті доповіді і імпрези для ширшої громади, виставки місцевих і позамісцевих мистців в часі щорічних фестивалів, курси і покази народнього мистецтва та обрядового печива заповнили календар зайнять Відділу. В різдвяному і великодньому часі відбуваються зустрічі у старечих домах з українськими мешканцями, мистецькі виставки з відповідними прозірками, обрядовими піснями та гутіркою. На ті зустрічі збираються усі мешканці даних домів для старших, які з вдячністю нас приймають. Це один маленький промінчик сонця у їх буденному, ізольованому від світа житті.

Культосвітня референтка дала дві дуже цікаві і старанно опрацьовані доповіді: „Українські жінки-героїні Олена Теліга і Алла Горська", та „Богдан Лепкий — поет галицького Поділля". Одні сходини присвячено „українській Бразилії", на яких членки, які були в Бразилії, ділилися своїми враженнями, оглядали світлини та прочитували листи за переслану збірку.

Улаштовано дві зустрічі з громадянством, а це був „весняний обід", на якому відзначено членок, що відійшли на емеритуру, та гостинний виступ подружжя Зіновія і Анни Маринців з Чикаго з програмою „Тут і там у слові і пісні". На „весняному обіді" розважали присутніх сестри Ліда і Зіна Джуси своєю піснею при власному акомпаньяменті гітар.

Сумна і трагічна подія в Чорнобилі потрясла цілим світом, але й висунула на денне світло справу всього, що українське. Користаючи з нагоди, вдалося в Рочестері в одному із культурно-торговельних центрів влаштувати „Український тиждень". Там, завдяки стараннями двох членок — Марії Вергун і Марії Лозинської, при допомозі мистецької референтки пишалася виставка народного мистецтва з оригінальними експонатами. Там теж знайшла відповідне приміщення виставка Зенона Еливи, де як перли мерехтіли у своїй повній красі писанки його роботи з різних сторін України.

В тамошній мистецькій галерії знайшли гідне місце твори відомих українських мистців-малярів, які завдяки членкам випозичили власні картини на цю виставку. Цілий тиждень тривав показ вишивок, виконаних членками. Кінцевий ефект був особливо імпозантний, — показ історичних одягів українки, з яким загостили до нас представниці 64-го Відділу СУА з Ню Йорку, а моделювали членки усіх трьох місцевих Відділів. Телевізійні і радіопередачі та преса дали нам багато потрібного розголосу на американському форумі.

Вліті, як щороку, під час 4-денного фестивалю церкви св. Йосафата, Відділ улаштував виставку мистця деревора́зьби Михайла Корчуна з Трой. Оригінальні предмети різьблені та інкрустовані, як рівнож його картини привертали увагу вибагливих відвідувачів.

Український Музей має всебічну підтримку членок: 27 є членами УМ. Ми придбали двох меценатів, шістьох добродіїв, понад 10 членів у громаді і Відділ є подвійним меценатом УМ. і меценатом фонду СУА ім. Олени Лотоцької. Крім того членки радо вишивають дрібні предмети народного мистецтва і дарують для продажу в крамничці Музею.

Торік ми відпровадили на вічний спочинок три членки: одна з них, св. п. проф. Олена Гадзінська, залишила пам'ять по собі княжим даром в сумі біля 40,000 дол. на Український Музей, 40,000 дол. для ФКУ, 2,000 для української православної церкви св. Покрови, 2,000 для СУА, 2,000 для 47-го Відділу, в якому була членкою понад 25 літ, довголітньою членкою управи і ідейною членкинею української спільноти. Згадуємо її синьооке, завжди усміхнене обличчя з гордістю і пошаною. Нею піклувалися кілька членок Відділу, особливо в часі її затяжної недуги аж до останніх її днів.

Не можемо поминути співпраці з місцевими церковними і світськими організаціями. Членки увійшли до новозаснованих церковного і всегромадського Комітетів святкування 1000-ліття Хрищення Руси-України, а в Комітеті 1000-ліття і Гарвадський проєкт є активними від його заснування в 1985 році, а кілька займають пости в екзекутиві. Членки беруть активну участь в усіх діях організації Американців в Обороні Людських Прав в Україні, висилають телеграми, петиції, телефонують, коли тільки того вимагає потреба.

У звітному році особливо була посилена акція Суспільної опіки і стипендійна, а це завдяки подорожі чотирьох членок Відділу з їхніми чоловіками до українських поселень в Бразилії восени 1985 року. Невідрадна, жалюгідна доля тамошніх українських дітей спонукала одного із учасників прогульки, мґра Романа Чорнобіля заініціювати і перевести збіркову акцію на терені Рочестеру, яку спонзорував 47-ий Відділ СУА з допомогою інж. Ярослава Матковського і членок Відділу. Збірка принесла значну суму — 5, 125 дол., яку вислано для хворих дітей на поселеннях і для українських шкіл у Бразилії. Листи подяки за щедрі дари були зворушливі до сліз.

Відділ вислав 24 пачки з одягом до Бразилії, 12 до Польщі, а п'ять членок вислали ще дев'ять пачок і оплатили висилку особисто. Вислано теж пачки з книжками і журналами. Після нуклеарної катастрофи в Чорнобилі вислано українським дітям до Польщі вітаміни та харчові пачки. Відділ утримує вже від довгих років два садочки в Европі і дві „бабусі" (в Німеччині і Арґентіні) та передплачує трьом журнал „Наше Життя".

Господарські референтки у співпраці з членками приготовили два базари з продажем обрядового великоднього і різдвяного печива. Зладили два обіди для членок і громадянства (пересічно 170-200 гостей), а крім того безнастанно дбають, щоб на сходинах членки мали смачне солодке до кави чи чаю. Без їхньої наполегливої і жетвенної праці Відділ не тільки не зміг би щедро дарувати на всякі цілі СУА, але не був би в силі вив'язатися із зобов'язань супроти Централі. Відділ підтримує почини головної управи всеціло, точно виконує свої обовязки та має за 1985 і 1986 роки 100 відсоткову передплату журналу „Наше Життя". Фінансове діловодство сумлінно і взірцево провадить Марія Костів.

Хто віддано працює, заслуговує на нагороду, тому голова Ірина Руснак улаштувала осінню поїздку в Кетскильські гори, де знаходиться „клаптик України". Двома виповненими автобусами вибралося 90 осіб — членок Відділу і посторонніх — на триденну прогульку на Союзівку, до Статуї Свободи і до Українського Народного Союзу в Ню Джерзі. Прогулька увінчалася великим успіхом.

Про працю Відділу подавала до преси точні звідомлення пресова референтка. Вона також відповідає за передплату „Нашого Життя" та переважно займалася збірками „замість квітів" на цілі СУА.

Членка Відділу Анна Капітан очолює довгі роки місцеву Об'єднану суспільну опіку при допомозі кількох членок.

Звітування закінчила своїм звітом голова. Вона коротко з'ясувала свою працю на протязі року, подякувала управі за віддану співпрацю та заохотила продовжувати її на наступну каденцію для осягнення намічених плянів. Після звіту голови Контрольної управи Ірини Шміґель приступлено до вибору управи на наступний рік. Головою управи знову вибрано І. Руснак.

У цьому році минає 35 літ активної праці Відділу. Це гарний відтинок часу у житті людини і організації.

Місцева громада і установи з признанням і доброзичливістю ставляться до праці членок нашого Відділу, бо вона щира і беззастережно віддана для добра нашої жіночої організації, Союзу Українок Америки, і цілої української спільноти.

Марія Крамарчук

В ДРУГУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Найдорожчого і Незабутнього
ЧОЛОВІКА, БАТЬКА, ДІДА І ПРАДІДА

бл. п. інж.

Омеляна Богачевського

буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА

у п'ятницю, 27-го лютого 1987 р. о год. 8-ій ранку
в церкві Христа Царя у Філядельфії, Па.;
в суботу, 28-го лютого 1987 р. о год. 8-ій ранку
у церкві Благовіщення ПДМ, Мелроз Парк;
в четвер, 23-го квітня 1987 р. о год. 6:30 ранку
у церкві св. о. Миколая в Пассейку, Н. Дж.

Просимо про молитви за спокій душі Покійного.

Дружина — ОЛЬГА БОГАЧЕВСЬКА з родиною

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ
НЕСПОДІВАНОЇ СМЕРТИ
Найдорожчого й Незабутнього
МУЖА, БАТЬКА,
ВУЙКА І СТРИЙКА

бл. п.

ІВАНА ПУЖИКА

були відслужені

ЗАУПОКІЙНІ СВЯТІ ЛІТУРГІЇ

в Українських Католицьких Церквах:

св. Йосафата в Мунстер, Індіяна; в церкві св. Юра в Ню Йорку, в манастирі оо. Василіян в Ґлен Кові, в соборі св. Софії в Римі і в Торонто, Канада.

В безмежному смутку й жалю цією дорогою складаємо найсердечнішу подяку: Родині, Приятелям і Знайомим, які віддали Покійному останню прислугу, а нам виявили щирі співчуття і моральну підтримку.

Висловлюємо щиру подяку отцеві пароховi Володимирові Возняку і дияконові Мей, які прибули з розрадою в перших хвилинах нашого горя та відправили Парастас в неділю, 11-го січня 1987 р. в похоронному заведенні у Велпарезо, Індіяна.

Щира подяка Отцям з церкви св. Юра в Ню Йорку та дяк! Хомину і хористам за відправлення Парастасу і Панахиди.

Щира подяка п. Петрові Гаралда з Організації Оборони Лемківщини за прощальне слово, в якім згадав життя, труди і мрії Покійнопго.

Сердечно дякуємо всім за молитви і пожертви на Служби Божі за спокій душі нашого покійного Мужа та Батька.

Особливо дякуємо за зложення вінків, за численні особисті і листовні співчуття і розради в нашому горю та Знайомим за участь в похороні.

Цією дорогою складаємо найщирішу подяку всім, що помогли нам в цьому болючому часі. Нехай Господь Бог винагородить всіх Вас своїми щедрими ласками за Ваше добре серце.

Покійному Мужеві і Батькові, якого ми ніколи не забудемо, нехай Господь Бог дасть місце в Царстві Небесному!

Дружина — ПАРАСКЕВІЯ
Донька — АНГЕЛИНА
Син — ДМИТРО

Українські...

(Закінчення зі стор. 1)

паломничали й визначні українські постаті.

Два дні журналісти провели в Римі, відвідуючи кілька готелів, у яких будуть приміщені українські прочани в червні-липні 1988 року з нагоди великої ювілейної прощі. При цьому вони мали нагоду бути прийнятими на окремій авдієнції у Папи Івана Павла II у понеділок 16-го лютого. Папа звернувся до журналістів-прочан з теплим словом українською мовою, яке було згодом опубліковане в „Ль'Осерваторе Романо". Також інша преса коментувала авдієнцію українців та слово Папи.

Учасники пресової поїздки відвідали в Римі собор св. Софії, склали поклін мощам покійного Патріярха Йосифа, як також зустрілися з Блаженнішим Мирославом І. Любачівським в патріяршому дворі при храмі Жировицької Богоматері свв. Сергія і Вакха.

Організатори цієї поїздки зокрема директор аґенції „ЛМ" П'єр Уль та головний аґент української програми прощ, Іванка Паска, зуміли в короткому часі зорганізувати надзвичайно змістовну і цікаву програму для працівників українських засобів зв'язку. Головним фінансовим спонзором журналістичної поїздки була летунська компанія „Аліталія" з якою аґенція „ЛМ" має спеціяльну домову про перевіз українців до місця ювілейних прощ з різних країн наступного року.

Гарві Андре...

(Закінчення зі стор. 1)

дянин Канади, включитися в політичну активність країни. Вже в 1963 році в Едмонтоні він був активним членом молодих консерватистів та від того часу він пильно слідкував за політичним розвитком Канади.

Хоч він не бере надто активної участи в українському громадському житті, міністер Андре є гордий свого українського походження і він радо виступав і далі виступатиме перед членами українських організацій з доповідями на теми, які є близькими його професії.

Відносно питання актуальної проблеми шукання за воєнними злочинцями в Канаді, міністер Андре сказав, що він є за тим, щоб дійсних злочинців, якщо їх злочини будуть доказані, покарати. Одначе він здає собі справу, що в процесі таких досліджувань багато невинних людей може бути запідозрілими і це, на його думку, є небажаним. Міністер Андре також думає, що необхідним є пізнати всі обставини, серед яких певні дії відбувались під час Другої світової війни.

Я звернув увагу міністрові, що українці в Канаді є глибоко затурбовані проблемами зловживання людськими правами в країні, з якої вони або їхні батьки прибули до Канади. Ці турботи, на жаль, не знаходять відповідного зрозуміння з боку уряду, а особливо з боку бюрократів з міністерстві Зовнішніх справ і в бюрі прем'єр-міністра. Міністер відповів, що він розуміє сантимент українців та що він є свідомий того, що договір, який підписало 35 країн в Гельсінках, не є всіми державами дотримуваний. Він висловив готовість підтримати українські старання в цій справі, якщо на те буде нагода.

Серед його колег, як і в пресових колах, міністер Андре вважається завзятим борцем, який завжди готовий обстоювати свої погляди і обороняти політику свого уряду. Його навіть дехто називає „Жахливий Гарві". Одначе під час інтерв'ю міністер Андре показався надзвичайно культурним і ввічливим чоловіком.

Він є одружений з Джовн Роберта Смит і в них є троє дітей; найстарша студіює в університеті в Кінгстоні, молодша ходить до середньої школи в Оттаві, а наймолодший син має лише три роки.

Ділимося сумною вісткою
з Родиною, Приятелями і Знайомими,
що дня 17-го лютого 1987 р. відійшов у Вічність
на 81-му році життя в Канаді в м. Калґари

бл. п. Всечесний о.

Богдан Лозинський

Залишив в жалобі:
дружину — СОФІЮ
синів —
ІГОРЯ
БОРИСА
ЯРОМИРА
І ОЛЕГА з родинами в Канаді
Ближчу і дальшу Родину в Америці і Україні

Замість квітів на свіжу могилу Дорогого Шваґра і Вуйка на Гарвардський Проєкт Хрищення України зложили:

Юлія Сось	$50.00
Лідія і Микола Бульба	50.00
Іван і Уляна Сось	50.00
Ірена Сушків	50.00
Таня і Андрій Витвицькі	50.00
Іванка і Нестор Олесницькі	50.00

З болем повідомляємо про смерть засновника і керівника Закордонного Представництва Української Гельсінкської Групи, ветерана правозахисного руху в СССР

св. п.

ПЕТРА ГРИГОРОВИЧА ҐРИГОРЕНКА

Його життя було складне і нелегке. Він виростав і дорослішав разом з радянською владою, тісно переплівши свою долю з її долею. До 1960-их років здобута тяжкою працею військова карієра П. Григоренка була дуже успішною — від звичайного сільського хлопця до генер-майора Радянської Армії. Проте, переконавшись у хибності системи, якій Він усе життя служив, П. Григоренко знайшов у собі мужність критично переглянути систему і свою ролю у ній. Згодом Він побачив, що радянський режим не просто хибний, а злочинний — і відважно виступив проти режиму. Власті не прийняли Його чесного виклику: Григоренка підступно оголосили божевільним і майже сім років примусово „лікували" Його в психотюрмах, тобто вбивали в Ньому людину. Та Його воля і тут перемогла.

Правозахисна діяльність виявилася для Григоренка реальним втіленням Його уявлень про справедливість. 1977 року власті знову продемонстрували свою підступність: дозволивши Григоренкові поїхати на лікування до Америки, Його позаочі позбавили громадянства і заборонили повернутися на батьківщину. Та Він не склав зброї перед силою зла, далі невтомно захищаючи потоптані права людей і народів. Найголовніше для народу, Він вважав, — позбутися страху. Але Його неменше турбувало питання, що прийде на зміну страхові, який духовний світ займе його місце? Що буде з душею, яка, позбувшися страху, лишається порожньою? Він мав відвагу ставити питання навіть тоді, коли не міг на них відповісти.

Трагічний і притягальний образ невгамовного шукача і оборонця справедливости, яким був П. Г. Григоренко, для багатьох залишиться зразком чесности й відповідальности за долю світу.

Закордонне Представництво УГГ

23-го лютого 1987 р.

Згадуючи одного з кращих...

Якось не хочеться вірити, що вже минає один рік, коли наша чикагська громада відпровадила на вічний спочинок одного з тих, що в кривавих 1917-20 роках, не звертаючи уваги на дуже ще молодий вік, включились в ряди найкращих синів України, щоб із зброєю в руках піти в невідоме та піднести червону калину.

Це сл. п. Прокіп Матійців покинув назавжди нашу громаду у морозний день 12-го січня 1986 року, залишаючи за собою своє прикладне минуле життя до наслідування тим, що пішли чи йтимуть його слідами.

П. Матійців ставив свої перші кроки в селі Белеїв, коло Болехова, де прийшов на світ 20-го травня 1900 року. Тут закінчив народну школу, після якої вступив до гімназії в Долині, яку, на жаль, не міг закінчити, бо з вибухом Першої світової війни як сімнадцятилітній юнак голоситься добровольцем до Українських Січових Стрільців, щоб із зброєю в руках захищати рідний край перед хижим наїзником. Вже в 1918 році бачимо його у старшинській школі в Коломиїі, з якої вийшов із ступенем хорунжого. Перейшовши тернистий шлях українського вояка наших Визвольних Змагань, щасливо повернувся у свої сторони, де у Станиславові закінчив учительський семінар з наміром віддатися учительському званню, щоб, працюючи над квітом нашого народу, допомагати скривавленій батьківщині гоїти рани програної війни.

Але тут новий окупант таким як він не давав дозволу на таку працю. Тому П. Матійців по закінченні відповідних кооперативних курсів із повною енергією включився в ряди наших ідейних кооператорів, здаючи собі справу, що за всяку ціну мусимо власними силами збудувати свою сильну господарську базу, яка, у свою чергу спричиниться до розвитку інших ділянок нашого громадського та політичного життя. Спочатку працював як ревізор кооператив, а опісля став директором Окружного Союзу Українських Кооператив, що на той час обіймав два повіти із місцевостями Калуш, Долина, Болехів та Войнилів.

Працюючи на кооперативному полі, йому як колишньому воїнові українських збройних сил програна наших Визвольних Змагань не давала сидіти тихо. Тому то, коли колишні старшини та вояки наших армій творили Українську Військову Організацію, Він вступив в її ряди і брав дуже активну участь в її діяльності. У 1927 році відбувся процес т. зв. 12-ох поштовців, членів УВО, які в роках 1924-1925 зробили два напади на пошту в Калуші, а раз у Львові з метою здобути гроші на працю для УВО. На лаві підсудних був також покійний Прокіп Матвійців, і хоча окупант не міг доказати йому вини, але все ж таки засудили його на два роки ув'язнення, яке він відбув на горезвісних Бригідках у Львові. Коли ж у 1929 році УВО переорганізовувалося на ОУН, то там також одним із перших бачимо Прокопа Матвійціва. У 1930 році відбувся напад на пошту під Бібркою, а рік пізніше — процес проти учасників цього нападу, тепер вже членів ОУН, і серед на них на лаві підсудних бачимо сл. п. Прокопа Матвійціва, який особисто в цьому нападі участи не брав. Польська провокація із підкиненням йому ґранат не вдалася і з великим старанням тоді ще його нареченої Анни Дурбак він вийшов на волю, а в 1933 році одружився з нею і вони мали дві доні, Таню та Лярису, які сьогодні із своїми родинами перебувають в Чикаго.

Перебувши большевицьку окупацію за часів Другої світової війни в умовах новішої, не менш жорстокої німецької окупації П. Матійців всеціло поринув у кооперативне життя та в працю ОУН. Та не надовго, бо вже в 1942 році його заарештували, а звільнили з надщербленим здоров'ям в 1944 році. У час великого ісходу він дістає доручення їхати на Захід, де коротко затримався, а опісля з родиною переїхав до Відня, в якому перейшов повне „визволення" червоними матросами. Після трудноіщів вдалося йому дістатись до Баварії до Мюнхену, в якому перебував аж до виїзду за океан до Чикаго.

На новому місці замешкання, не зважаючи на важку фізичну працю, не падав на дусі, а взявся до громадсько-політичної праці, бо для таких як він відпочинку немає. Тут у короткому часі, бо вже в 1949 році, робить заходи для зорганізування Відділу ООЧСУ, основуючі збори якого відбулись 24-го грудня 1949 році і на яких П. Матвійціва вибрано першим головою. На цьому пості працював довгі роки і своєю завзятістю та відданістю заохочував інших ставати в ряди ООЧСУ, щоб спільними силами працювати для поневоленої батьківщини. Побіч ООЧСУ, він був дуже активним в Товаристві „Самопоміч", а незадовго перед своєю недугою був дуже активним в новій парафії свв. Володимира і Ольги, де довший час був членом Парафіяльної ради. В останніх кількох роках важка недуга, яка була може наслідком смерти дорогої дружини, втрату якої дуже переживав, не давала йому змоги бути активним в громаді. Ці останні роки провів він біля своїх дітей, які з великою відданістю опікувались ним до останніх хвилин його життя.

Цих кілька слів згадки про св. п. П. Матвійціва є виявом вдячности до нього від однодумців та колишніх співробітників на громадському полі в Чикаго та запорукою, що пам'ять про нього зберігатимемо до кінця нашого життя, а нашими молитвами прибігатимемо до його скромної могилки на кладовищі св. Миколая в Чикаго.

Л.І.Б.

У першу річницю смерти М. Дуциловича — Кіндрата

5-го березня 1986 року, 20 днів перед завершенням 80-ліття свого трудолюбного і патріотичного життя, з волі Всевишнього упокоївся в Бозі Михайло Дуцилович — Кіндрат.

Св. п. М. Дуцилович-Кіндрат

Майже блискавкою пролетів рік від того часу, як у морозний день, 8-го березня, довелось нам прощати в останню дорогу дорогого нашого Михайла, цю кольоритну постать змагань українського народу в часи між двома світовими війнами. Ціхували св. п. Михайла неустрашима вдача, цілковита відданість справам народу і величезна жертвенність на народні й церковні цілі, цілі найпершої ваги.

Народився Михась у Кальному, пов. Сколє, на Бойківщині. Не щадила доля важких ударів цьому борцеві. Вже в ранньому дитинстві, в час Першої світової війни, мадярські посіпаки повісили його батька. Ведення великого й багатого господарства в Кальному на Бойківщині перебрала мати, виховуючи дітей у глибокому релігійному й національному дусі. Вона післала Михася до школи. Він закінчив торговельну освіту, а опісля з допомогою пароха Кального, о. д-ра Йосифовича, позаочно вчився і здав іспити. Жадібно читав, вчився, щоб могти допомагати знанням своєму народові. Він не раз цитував з пам'яті багатьох українських клясиків.

Повнолітній Михась пішов на працю в українській кооперації, ставши обласним інспектором Ревізійного Союзу Українських Кооператив. Рівночасно вів гурток читальні „Просвіти", організував аматорський гурток та інтенсивно працював серед молоді в терені.

Часи тридцятих років — часи національного підйому, застали його членом Організації Українських Націоналістів. Виконуючи кооперативні функції в терені, вигідно виконував він і підпільну працю серед населення. Польська влада, дослідивши це, заарештувала його в час одних відвідин дому, а під час побоїв польські вояки ламали руку його матері, яка заступалась за нього. Початок Другої світової війни звільнив його з польської в'язниці.

Прийшла перша совєтська окупація, а з нею праця між населенням і московська тюрма. Звільнений з неї втік на Захід.

Німецько-совєтська війна застала його у верхівці націоналістичного Проводу. З Похідними Групами повернувся в Україну. Це час найінтенсивнішої праці М. Дуциловича — Кіндрата. Він вже був батьком шестерьох дітей, яких виховували вірна дружина й мати. Частим гостем у його хаті бував легендарний ген. Тарас Чупринка, а в його хаті містився штаб УПА-Захід, звідтіля оперував його друг полковник Олекса Гасин. Та й ця третя з черги окупація закінчилась для св. п. Михася арештом й висилкою до концентраційного табору Дахав у Німеччині. Завдяки старанням його друзів, вдалось вирвати його з концентраку живим напередодні закінчення Другої світової війни.

Кінець цієї війни привів М. Дуциловича-Кіндрата до Мюнхену. Тут він виконував функції Фінансового референта Закордонних Частин ОУН аж до часу виїзду до Америки. Одночасно організував та вів видавничу діяльність.

Вдома ж большевики замордували його дружину й матір, а дітей вивезли на Сибір. Подорозі двоє малих дітей замерзли у вагоні, а четверо, по відбутті каторги, розпорошуються в Західній Україні, де живуть посьогодні.

Останній етап життя Покійного почався виїздом до Америки. Одружившись удруге осів він у Філядельфії. Тут взявся до купецтва, розбудував крамницю „Базар", опісля „Космос", а вкінці, розчарувавшись, зорганізував унікальну крамницю „Оріон" із книгарнею, яку веде з дружиною до останніх днів життя.

З приїздом у вільний час Патріярха Йосифа, М. Дуцилович-Кіндрат став із цілою наснагою до праці в Патріярхальному русі. Він фінансував дуже багато починів, все це діелося тихо й скромно, як і все в його плідному у відданість житті. Покійний Михайло став співосновником патріяршої парафії св. Арх. Михаїла у Філядельфії, на цілі якої пожертвував найбільшу досьогодні суму. І хоча фізичні надірвані сили докучали, духове його наставлення перемогло і він працював у парафії, допомагаючи в багатьох ділянках. З ним трудилась у парафії і його дружина Валя та її сестра Ліда.

За цю віддану працю зустрів його найбільший удар. Заздрість, хвора амбітність деяких людей важко морально покривдили його. Ображений Михайло відійшов від парафії. Йому відібрано ідею, для якої він віддавав усе, стаючи зразковим прикладом. Не допомогли заклики до парафії направити заподіяну кривду. Його відсилали до „православних". Рік цілий чекав терпеливо Михайло, що може направлять заподіяну кривду. А не діждавшись, таки вступив у члени Покровської парафії УПЦ, яка прийняла його як рідна мати й заопікувалась ним у найкращий можливо спосіб.

Починається останній етап його трудолюбного й такого багатого терпіннями життя. Важко вражений ізолювався від громадського життя, осамітнився. Навіть деякі близькі друзі схолонули. Духове заломання потягало за собою автоматично заломання фізичне.

І коли в передполудневих годинах 4-го березня 1986 року я привіз його до шпиталю, стан його здоров'я виявився безнадійним — запалення легенів, сціплення крови й вода в легенях. А під час рятування відмовило й серце і в год. 12.35 ранку 5-го березня перестало битись серце, яке так глибоко любило свою Україну й народ. Дружина Валя була при ньому весь час, аж до віддання останнього віддиху.

Не схилила своє пахуче віття бойківська смерека на могилу св. п. Михася. Всемилостивий Господь напевно прийняв його у свої хороми, бо, за словами Апостола Павла, він „боровся доброю боротьбою".

Річниця смерти припадає 5-го березня, але тому, що Великий Піст починається 2-го березня, посмертна Свята Літургія й поминальний обід відбудеться 1-го березня 1987 року. Дружина Валя просить усіх друзів взяти в цих поминках участь

Василь Дорошенко

Драма...

(Закінчення зі ст. 2)

ний Безсмертний добровільно годиться на перещеплення свого кістного шпіку директорові нуклеарної станції, не із доброго серця але тому, щоб поставити перед суд і покарати за його брак відповідальности.

В. Ґубарєв називає свій „Саркофаг" трагедією, „Літературная ґазета" говорить про „публіцистичну трагедію", але на ділі, ця трагедія посвячена жертвам Чорнобиля, має ясно пропаґандивне завдання: вказати на вину безвідповідальних людей, а не системи і вказати на це, що справді тепер запанувала в СССР „гласность".

Отож, ще один пропаґандивний трюк, ціллю якого — принести користь совєтській системі із трагедії, якої ширини досі ще ніхто не збагнув. Але жертвам радіяції в Україні ані драма „Саркофаг", ані ті драми і повісті на Заході у їхній повільній смерти ніяк не поможуть.

НЕ СТОРІЧЧЯ, А ДЕСЯТИРІЧЧЯ

У статті Романа Кухаря п.з. „Вірний своїй Музі і Церкві („Свобода", ч. 28 з 12-го лютого ц.р.) має бути: Крім замітної своєї музично-естрадної діяльности, цілі десятиріччя трудився покійний на полі церковно-хорової богослужбової музики". — Ред.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 8-го БЕРЕЗНЯ 1987 р.

Чикаґо, Ілл. Річні загальні збори Б-ва ім. св. Володимира 114 Відд., о год. 12-ій дня в парафіяльній залі св. Володимира при 2250 В. Кортез. На порядку: звіти членів уступаючої Управи і К. Комісії та вибір керуючих органів на діловий рік 1987. З огляду на важливість справ у денному порядку, присутність усіх членів обов'язкова. Якщо на визначений час не явиться приписана статутом потрібна кількість членів, Загальні річні збори відбудуться годину пізніше при всякій кількості приявних і будуть правосильні. Після зборів — перекуска. — Ф. Бабенко, гол., Ольга Бережан, секретар.

НЕДІЛЯ, 22-го БЕРЕЗНЯ 1987 р.

Нюарк, Н. Дж. Річні загальні збори 27-го Відд., о год. 12:30 по пол. в приміщенні Чорноморської Січі, 680 Санфорд Авеню. На порядку: звіти Управи і вибір урядників на 1987 р. Проситься всіх членів взяти участь. — Р. Лапичак.